



új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
144. (1210.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2476 ▼
1 amerikai dollár	3,2728 ▼
100 magyar forint	1,4905 ▲

Háttér

4

Újjászületőben Ceaușescu kultusza?



Sikerrel indulhatna Nicolae Ceaușescu a következő elnökválasztásokon: ha most kerülne sor a voksolásra, a Román Értékelési és Stratégiai Intézet (IRES) hétvégi felmérése szerint a szavazók 41 százaléka őt választaná.

Gazdaság

6

Hátráltatott cégalapítás

Bár az idei évben már jelentősen megcsappant a cégalapításért ügyvédi irodákhoz folyamodók száma, a vállalkozási kedv további lejtmenete lesz megfigyelhető év végéig, mivel a legújabb kormányintézkedések értelmében duplájára nőhet a szükséges papírok beszerzésének ideje.

Kultúra

8

Festészet tömegsportként



Az egyiknek alig lett vége, máris a következő nagyszabású kiállítás tervét munkálkodnak a csíkszeredai Csíki Székely Múzeumban. Gyarmati Zsolttal, a múzeum igazgatójával a nemrégiben véget ért kiállítás sikeréről beszélgettünk.

Vezércikk

3

Nosztalgia?

A nép sok tekintetben másképpen vélekedik, mint ahogyan napjaink országvezető politikai elitjei azt róla gondolják. Úgy tűnik, a nép utálja a létbizonytalanságot, és a megélhetés bármilyen szerény biztonságát is előtérbe helyezi a fejlődési ábrándok kockázata helyett. A nép csalódott a demokrácia szöveggyártóiban, és szívesen hallgatna újra egyetlen atya csalhatatlan parancsszavaira. ▶



Székedi Ferenc

Csökkenve is késik a bér

Újabb hitelt készül felvenni a Nemzetközi Valutaalaptól a Boc-kormány?

Egymásnak ellentmondó kijelentések nyugtalanítják Romániában a kedélyeket egy körvonalazódó újabb valutaalapi hitelmegállapodás, illetve az ősztől várhatóan késéssel folyósítandó nyugdíjak és bérek „ésszerűsítésének” kérdésében.

ÚMSZ-összeállítás

▶ A legborúlátóbb forgatókönyvvel, a nyugdíjak és bérek kifizetésének „racionalizálásával” számol a Boc-kormány, mivel az elemzések ijesztő pénzhiányt jeleznek az elkövetkező időszakra – szivárgott ki a Nemzetközi Valu-

taalap (IMF) delegációjának hétfőn elkezdődött újabb bukaresti tárgyalásairól. A pénzügyi helyzet súlyosbítja a romló növekedési kilátásokat, és az a körülmény, hogy az ország kölcsönhöz való jutásának esélye a nemzetközi és a belföldi bankpiacon egyaránt kedvezőtlen. „Pénz nélkül maradhat



Jeffrey Franks IMF-delegációvezető

az állam, ami a befektetések teljes leállításához, valamint a bérek és nyugdíjak késedelmes kifizetéséhez vezethet” – fogalmaztak a név nélkül nyilatkozók. A feltételezéseket határozottan visszautasította Emil Boc miniszterelnök, s a kormányfő véleményével összhangban nyilatkozott Adrian Vasilescu, a Román Nemzeti Bank elnökének tanácsosa is, aki szerint sem idén, sem jövőre nem lesz szükség a „racionalizálás” eszközéhez nyúlni. A sajtóban napvilágot látott híreszteléseket elhamarkodottnak nevezte, ugyanakkor hangsúlyozta a befektetések támogatásának szükségességét.

Folytatása a 6. oldalon ▶

Szeméttelpek feketelistán



Nem az új szeméttelpek megnyitása, hanem a régiék felszámolása jelent igazán súlyos problémát

Fotó: Antal Erika

▶ „Feketelistára” került több erdélyi megye is Borbély László környezetvédelmi miniszter szerint, mert a térségben még mindig nem működik európai normáknak megfelelő szeméttelép. A he-

lyiek szerint nem az új szeméttelpek megnyitása, hanem a régiék felszámolása jelent igazán problémát és jelentős kiadást. Szatmár megyében például négy millió eurót kóstál az elavult központok

bezárása. A minisztérium az önkormányzatokban, a helyi testületek a szaktárcában bíznak. A civilek maguk keresik a megoldást: műholddal nyomoznak az illegális szeméttelpek után. 7. oldal ▶

Izraeli–román közös gyász

S. M. L.

▶ „A nagykövét jelenleg a helikopterszerencsétlenség helyszínén tartózkodik, a konzullal és a katonai attaséval, illetve a nagykövetség több más tisztségviselőjével együtt” – biztosította tegnap este lapunkat Izrael bukaresti diplomáciai küldöttségének illetékese. Az izraeli nagykövetséget hétfőn, a Brassó megyei Fundata település közelében történt súlyos baleset kapcsán kérdeztük. Mint tegnapi lapszámunkban hírt adtunk, az izraeli hadsereg CH 53 típusú helikoptere a Blue Sky 2010 nevű közös román–izraeli légi gyakorlaton vett részt hétfőn, amikor hét katonával a fedélzetén eltűnt. A szerencsétlenség okai egyelőre ismeretlenek. 3. oldal ▶

Izland lesz a hamincadik?

▶ Csatlakozási tárgyalásokat kezdett az Európai Unió (EU) tegnap Izlanddal, miközben az unió bővítési biztosa aggódalmának adott hangot amiatt, hogy a szigetország lakosságának többsége ellenzi a belépést. A nyitótárgyalást Brüsszelben rendezték meg. Az EU-tagországok külügyminiszterei még egy nappal korábban egyhangúlag elhatározták, hogy 35 tematikus fejezetről fognak tárgyalni a szigetország képviselőivel. Stefan Füle bővítési EU-biztos a nyitótárgyalást követően újságíróknak nyilatkozva aggodalmát hangoztatta amiatt, hogy az izlandi közvélemény jelenleg nem támogatja az ország EU-csatlakozását. 2. és 4. oldal ▶

Röviden

Kevés magyar diák lesz ősztől az újvidéki első osztályokban

Kevés magyar diák lesz ősztől Szerbiában az újvidéki első osztályokban az általános iskolák magyar tagozatain – írta a *Magyar Szó* című vajdasági napilap. Újvidéken három iskola kapta meg a magyar első osztály megnyitására szükséges engedélyt a vajdasági tartományi oktatási titkárságtól. A negyediknek, a Nikola Tesla Iskolának ez még nem sikerült, mivel csupán két gyermek szülei jelezték, hogy szeptembertől oda járatnák csemetéiket. A tartományi székhelyen összesen húszan iratkoztak be eddig magyar tannyelvű első osztályba.

Magyar tolvajokat fogtak Splitben

Loapas miatt felfüggesztett börtönrre ítélték Splitben két magyar állampolgárt, akiket ki is utasítottak Horvátországból. A 31 és 24 éves elkövetők a múlt héten Omisban ellop-tak egy női divatrua üzlet tulajdonosának pénztárcáját és benne a bankkártyáit. A zsákmány mintegy 800 kuna (kb. 144 dollár) volt, a bankkártyákkal pedig megpróbálták egy automatánál pénzt felvenni, de nem ismerték a PIN-kódot. A rendőrök a lopást követő napon fogták el őket.

Afganisztánban megtalálták egy amerikai katona holttestét

Megtalálták a múlt héten Afganisztánban eltűnt két amerikai katona egyikének holttestét – közölte tegnap az ázsiai országban állomásozó NATO- és amerikai csapatok szóvivője. Todd Brasseale ezredes szerint a másik eltűntnek nyilvánított katona után tovább kutatnak. A két haditengerészt pénteken látták utoljára a Kabultól délre fekvő Logar tartományban, egy olyan térségben, amely rendkívül veszélyes a külföldiek számára. Zabiullah Mudzsahid, a tálibok egyik szóvivője azt állította, hogy a felkelők tűzharcba keveredtek a két amerikai katonával, az egyiket megölték, a másikat fog-ságba ejtették.

Családirtás Nagy-Britanniában

Agyonszúrta két kislányát és feleségét, majd felakasztotta magát egy brit férfi a Hampshire-i Fordingbridge-ben, Dél-Angliában. A mentőszolgálat szerint az egyéves és kétéves kislánnyal, illetve édesanyjával készűrészek végeztek, míg a férfi a ház lépcsőjére akasztotta fel magát. A tragédiát a kislányok nagymamája fedezte fel, aki minden hétfőn el szokta vinni magával unokáit. A szomszédok beszámolója szerint semmi előjele nem volt a családirtásnak, nem lehetett hallani problémákról vagy esetleg anyagi nehézségekről. A férfi gépkocsivezőként dolgozott egy cégnél, amely élelmi-szerek házhoz szállításával foglalkozik.

Az arlingtoni temetőben több ezer sírt keverhettek össze

Az arlingtoni nemzeti temetőben akár több ezer is lehet a rosszul feliratozott sírok száma, amelyek adatai nem egyeznek meg az amerikai katonai emlékhely hivatalos térképével. A nyomozás már hónapok óta folyik kötelességmulasztás gyanújával, s az amerikai hadsereg egyik belső vizsgálata azt derítette ki június elején, hogy a temető dolgozói hanyagsága miatt keverték össze a sírokat, mert ellenőrzés nélkül, csak papírok alapján regisztrálták a temetéseket. Összesen 211 rosszul feliratozott sírt jelölt meg ez a belső vizsgálat. A Potomac partján elterülő arlingtoni nemzeti temető az Egyesült Államok egyik legtekintélyesebb katonai emlékhelye, csaknem 300 ezer halottat temettek el itt katonai tiszteletadással, volt elnököket, a legfelsőbb bíróság tagjait, az iraki és afganisztáni háború áldozatait, de itt nyugszik az 1861–65-ös polgárháború több katonájának földi maradványai is. Évente csaknem négy millió látogatója van az arlingtoni katonai emlékhelynek.

Izland lesz a harmincadik?

MTI

► Csatlakozási tárgyalásokat kezdett az Európai Unió (EU) tegnap Izlanddal, miközben az Unió bővítési biztosa aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a szigetország lakosságának többsége ellenzi a belépést. A nyitótárgyalást Brüsszelben rendezték meg. Az EU-tagországok külügyminiszterei még egy nappal korábban egyhangúlag elhatározták, hogy 35 tematikus fejezetről fognak tárgyalni a szigetország képviselőivel. Stefan Füle bővítési EU-biztos a nyitótárgyalást követően újságíróknak nyilatkozva aggodalmát hangoztatta amiatt, hogy az izlandi közvélemény jelenleg nem támogatja az ország EU-csatlakozását. „Ez azt mutatja, hogy objektív információk-

Irán elítéli az ellene meghozott EU-szankciókat

Irán elítélte tegnap az ellene előző nap meghozott európai uniós büntetőintézkedéseket, amelyekkel az Unió rá akarja venni Teheránt arra, hogy újítsa fel vele az iráni atomprogramról szóló tárgyalásokat. Ramin Mehmanparaszt iráni külügyminisztériumi szóvivő szerint az új szankciók az iráni nemzettel szembeni újabb ellenséges lépést jelentenek az EU részéről, aminek negatív következményei lesznek. Az EU külügyminiszterei egy nappal korábban hagyták jóvá azokat a szankciókat, amelyekről a

tagországok állam- és kormányfői között júniusban született elvi megállapodás. Az intézkedések elsősorban Irán kereskedelmi, bank- és energiaszektort érintik, és a következő néhány héten lépnek életbe. Túlmutatnak az ENSZ-rendszabályokon, s az amerikai szankciókhoz hasonlíthatóak. A legjelentősebbek azok a tilalmak, amelyek az iráni olaj-, illetve gáziparba való további beruházásokat akadályozzák, és ezzel korlátozzák Irán olajfinomító, illetve földgáz-elátási kapacitását.

ra van szükség az Európai Unióról és annak politikájáról. A csatlakozásról szóló döntést tényekre és számokra kell alapozni, nem pedig mítoszokra és félelmekre” – mondta a biztos, aki szerint mindez főleg az izlandi kormányra ró majd feladatot. Füle úgy tervezi, hogy szeptemberben felkere-

si a szigetországot. Izland egy évvel ezelőtt nyújtotta be uniós csatlakozási kérelmét, miután a pénzügyi világválság alaposan megvívte az országot. Izland tagja az Európai Gazdasági Térségnek, s ebben a minőségében az EU-jog nagy részét már alkalmazza. Jóllehet az izlandi közvélemény egy

évvvel ezelőtt még szeretett volna részesülni az euró jelentette védőernyő jótékony hatásaiból, mára fordult a kocka: a legutóbbi közvélemény-kutatás szerint az izlandiak többsége a csatlakozás ellen van, és sürgeti a belépési kérelem visszavonását. Füle figyelmeztetett arra, hogy a kényes kérdéseket tartalmazó tárgyalási fejezetek lezárása nehéznek ígérkezik.

Össur Skarphédinsson izlandi külügyminiszter máris jelezte, hogy országa az uniós csatlakozás után is szeretné saját kezben tartani a halászati ágazatot. A miniszter azzal érvelt, hogy a halászat olyannyira fontos az izlandi gazdaság számára, hogy azt az uniós halászati politikán, annak kvótáin és tilalmain kívül kell tartani. Skarphédinsson ennek kapcsán „megértést” kért az Uniótól. Mindazonáltal megjegyezte: ha Izland már évekkkel ezelőtt csatlakozott volna az Unióhoz, a lépés megövtá volna attól, hogy gazdasága összeomoljon a 2008-as pénzügyi világválság hatására. Mint ismeretes, jelenleg két másik ország, Horvátország és Törökország folytat csatlakozási tárgyalásokat a 27 tagországot számláló Európai Unióval. ◀



Most a népen a sor. Össur Skarphédinsson, Steven Vanackere és Stefan Füle (balról jobbra) már megegyeztek

Szerbia tárgyalna Koszovóról

ÚMSZ

► Békés, tárgyalásos megoldást szorgalmazott Koszovo ügyében a szerb parlament, amely tegnapra virradóra, több mint 12 óras vita után fogadta el a kormányoldal által előterjesztett dokumentumot. A belgrádi törvényhozásban a Koszovónak szentelt rendkívüli ülésén 192-en szavazták meg a határozatot, 26 ellenszavazat és két tartózkodás mellett. Az ülést azután hívták össze, hogy a hágai Nemzetközi Bíróság a múlt héten úgy foglalt állást: nem ellentétes a nemzetközi joggal a 2008 februárjában kihirdetett koszovói függetlenségi nyilatkozat.

A hétfő délelőtt kezdődött rendkívüli parlamenti ülés egyetlen napirendi pontja a kormányoldal által előterjesztett parlamenti határozat elfogadása volt. A dokumentumban az áll többek között, hogy a hágai bíróság tanácsadó véleménye „nem legalizálta Koszovo etnikai alapú elszakadását”, és a parlament „elkerülhetetlennek tartja, hogy békés úton, tárgyalások révén juszanak olyan tartós megoldásra Koszovo ügyében, amely mindkét félnek elfogadható, összhangban van a szerb alkotmánnyal, és amely elősegíti a szerb és az albán nép történelmi megbékélését, csakúgy, mint a régió békéjét és stabilitását”. ◀

Vezetőváltás a BP-nél

ÚMSZ

► A Greenpeace környezetvédelmi csoport aktivistái megszállták tegnap a Mexikói-öbölbeli olajkatasztrófáért felelős BP több londoni tőltőállomását. Az aktivisták cselekedetükkel környezetbarátabb politika folytatására akarják rábírní a vállalatot. Az akció szervezői szerint a BP összes londoni kútján gátolják az üzemanyag-ellátást, a vállalat úgy tájékoztatott, hogy 20 tőltőállomást vettek zár alá. Pár órával korábban két közleménnyel állt elő a BP: előbb rekordösszegű,

17,1 milliárd dolláros veszteséget jelentett be, majd közölte, hogy megváltik vezérigazgatójától. Tony Hayward visszavonulása után évente 600 ezer fontos nyugdíjra számíthat. A Tony Haywardot váltó 54 éves Bob Dudley lesz az első külföldi a nagy múltú vállalat élén. Dudley a környezeti katasztrófa elhárításában betöltött szerepe miatt Haywardnál jóval nagyobb népszerűségnek örvend, szakértők azonban nem számítanak arra, hogy amerikai származása miatt a vállalat helyzete könnyebbé válna az Egyesült Államokban. ◀

Venezuelai–kolumbiai háború a láthatáron?

Hírösszefoglaló

► Venezuela megerősítette a határőrizetét a Kolumbiával közös határszakaszon, a „maximális készségben” lévő egységekhez újabb ezer katona csatlakozott Hugo Chávez elnök parancsának megfelelően. A venezuelai elnök múlt csütörtökön jelentette be, hogy országa „megszakít minden kapcsolatot” Kolumbiával, mert Bogotá megvádolta kolumbiai gerillák befogadásával, és katonai agresszió veszélyére hivatkozva éberségre intett. Az ügy előzménye, hogy a kolumbiai diplomácia fényképeket és térképeket terjesztett az Amerikai Államok Szervezete (AASZ) elé, azt állítván, hogy ezek alátámasztják mintegy másfél ezer, köztük öt vezető kolumbiai gerilla titkos táborozását Venezuela területén.

Franklin Márquez, a venezuelai nemzeti gárda (GNB) regionális parancsnoka a csapaterősítésekről beszámolva kijelentette, hogy a határon „nem hajtanak végre rendkívüli műveleteket”, de „készségben vannak” az egységek. A tábornok szerint ugyanakkor a tartományi nemzetközi határátkelőkön Urena és San Antonio körzetében „teljes a nyugalom”, az áru- és sze-

mélyforgalom zavartalan, noha a Kolumbiából belépőket sokkal szigorúbban ellenőrzik.

Venezuela ENSZ-nagykövete a VTV caracasi tv csatorna jelentése szerint a világszervezet székhelyén Ban Ki Mun találkozott, s Jorge Valero az ENSZ-főtitkár tudomására hozta „a kolumbiai kormányok közreműködésével szőtt agressziós terveit Venezuela függetlensége ellen”.

Raúl Castro kubai elnök megerősítette, hogy országa – legyen szó „bármilyen problémáról” – Venezuela oldalán fog állni, és támogatásáról biztosította a caracasi kormányt „a fenyegetésekkel és provokációkkal” szemben – jelentette a hivatalos kubai média. „A testvéri népeink közötti békéért és harmóniáért küzdünk, cselekedeteinknek mindig ez a célja, s abban az esetben, ha bármiféle probléma merül fel, senkinek se legyen a legkisebb kétsége sem, kinek az oldalán áll majd Kuba” – mondta Raúl Castro tábornok. A kubai elnök a nemzetközi feszültségek gócaira utalva kitért arra, hogy megítélése szerint „az Egyesült Államok katonai bázisainak felfejlesztése Kolumbiában veszélyezteti a térség stabilitását és a szomszédos államok szuverenitását”. ◀

Toboroznak Victor Pontáék?

M. Á. Zs.

► Bár egy nappal korábban George Scripcaru, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) alelnöke tagadta, hogy ajánlatot kapott volna a szociáldemokraták részéről, tegnap Victor Ponta (képiünkön), a legnagyobb ellenzék-



ki párt elnöke beismerte: elkezdtek „megkönyékezni” azokat a kormánypárti honatyákat, akik hajlandóságot mutatnak arra, hogy aláírják az ősszel benyújtásra kerülő bizalmatlansági indítványt. „Az összes megyei szervezet mandátumot kapott arra, hogy megkeresse a megyéből való képviselőket és szenátorokat és ismertesse velük ajánlatunkat” – tette hozzá Ponta. Arra az újságírói kérdésre, hogy Liviu Dragnea PSD-főtítkárral valóban folytatott-e tárgyalásokat Scripcaruvall Brassó és Kovászna megyei tíz honatya „bekebelezéséről” Ponta elmondta: komolytalan feltételezéseket nem kommentál, ugyanis a *Jurnalul Național* román napilap által megjelölt időszakban Dragnea nem is tartózkodott az országban. Mint ismeretes, korábban a szociáldemokrata elnök úgy nyilatkozott, hogy alakulata csak akkor nyújtja be ősszel a Boc-kormány megbuktatását célzó bizalmatlansági indítványt, ha ezt minimum 236 honatya aláírja. A kitűzött szám tulajdonképpen biztosítaná a kezdeményezés sikerét is, de ehhez, huszonkét kormánypárti honatyanak is meg kellene szavaznia a bizalmatlansági indítványt. ►

Izraeli-román gyász

Nincs túlélője a brassói helikopter-szerencsétlenségnek

S. M. L.

► „David Oren nagykövet úr jelenleg a helikopter-szerencsétlenség helyszínén tartózkodik, a konzullal és a katonai attaséval, illetve a nagykövetség több más tisztségviselőjével együtt. A nagykövet úr halás azért a szolidaritásért, amelyet a román hatóságok ebben, a két ország számára tragikus pillanatban mutatnak” – biztosította tegnap este lapunkat Izrael bukaresti diplomáciai küldöttségének illetékese. Az izraeli nagykövetséget a hétfőn, a Brassó megyei Fundata település közelében történt súlyos baleset kapcsán kérdeztük. Mint tegnapi lapszámunkban hírt adtunk, az izraeli hadsereg CH 53 típusú helikoptere a Blue Sky

2010 nevű „közös román-izraeli légi gyakorlaton vett részt hétfőn, amikor hét katonával a fedélzetén eltűnt. Mintegy két és fél órán át tartó keresés nyomán sikerült megtalálni a lezuhant helikopter roncsait: ezekre Fundata és Zernyest települések környékén bukkantak rá.

Tegnap egyébként izraeli mentőcsapat utazott Romániába – közölte egy izraeli katonai szóvivő. „A Brassó közelében történt helikopterbaleset miatt a légierő egyik gépe reggel Romániába repült – erősítette meg a szóvivő. A fedélzetén mentőtisztek, pszichológusok, valamint a rabbinátus képviselői tartózkodnak” – tette hozzá. Az izraeli hadsereg közleményben megerősítette, hogy a hétfőn lezuhant izraeli helikop-

ternek hét főnyi személyzete volt, négy pilóta, két szerelő, valamint egy román repülőstízszt. Korábban névtelenül nyilatkozó katonai forrásokra hivatkozva a *Mediafax* hírügynökség úgy tudta, hogy amerikai katonák is vannak az áldozatok között. Az izraeli hadsereg tegnap nyilvánosságra hozta az eltűntek nevét, és anélkül értesítette a történetekről a hozzátartozókat, hogy megállapította volna halálukat.

A helikopter és a gyakorlatot irányító központ közötti rádiókapcsolat hétfőn, helyi idő szerint délután fél négy körül szakadt meg. Mintegy két és fél órai keresés után sikerült megtalálni a lezuhant helikopter roncsait. A szerencsétlenség okai egyelőre ismeretlenek. ◀



A katonai helikopter roncsaira a Brassó megyei Fundata és Zernyest települések környékén bukkantak rá. Fotó: Mediafax

Nosztalgia?



A tizenkilencedik és a huszadik század, vagy éppen az utóbbi két évtized történelme alighanem alaposan próbára teszi mind a magyarországi, mind a romániai társadalomtudósokat. Mint

Székedi Ferenc köztudott, Ferenc József uralkodóként leverte az 1848-49-es magyar forradalmat, kiégeztette az aradi vértanúkat, és később nemcsak hogy a magyar nemzet atyjának tekintették, hanem korabeli lapok szerint egész Magyarország imádkozott azért, hogy az aggyastán császárból az első osztrák-magyar matuzsálem legyen. Az 1989-es fordulat után a magyar rendszerváltó ellenzék lelkesen megtagadott mindent, aminek köze lehetett Kádár János örökségéhez, az évek során mondhatni dokumentumlapról dokumentumlapra napvilágra hozták az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc leverésében, majd a megtorlásokban játszott áldatlan szerepét, és mi történt? Az egykori pártfőtítkárra népszerűsége a huszonegyedik században töretlenül ível felfelé.

Ceausescu különösképpen a nyolcvanas években elkövetett féjgyvertényeire még mindig jól emlékeznek a romániai idősek és középkoriak: sem étel, sem ital, sem meleg, sem viláosság, sem tévé, sem utazások, rög-höz-településhez kötöttség, csírájában elfojtva nem csupán a szőlés, hanem a gondolkodás szabadsága. És mégis, a legújabb közvélemény-kutatások szerint az ország lakosságának közel fele úgy gondolja, hogy kiváló vezető volt, és negyvenegy százaléka meg is választaná államfőnek.

Mit jelez mindez? Hogy a nép, az istenadta nép sok tekintetben másképpen vélekedik, mint ahogyan napjaink országvezető politikai elitjei azt róla gondolják. Úgy tűnik, a nép utálja a létbizonytalanságot, és a megélhetés bármilyen szerény biztonságát is előtérbe helyezi a fejlődési ábrándok kockázata helyett. A nép csalódott a demokrácia szöveggyártóiban, és szívesen hallgatna újra egyetlen atya csalhatatlan parancsszavaira. És teszi mi ndezt azért, mert saját bőrén érzi: amikor a rendszerváltás elengedte a gyepelőket, azokat csak néhányan tudták megragadni, ők köszönik szépen, jól élnek, de a többiek ott vonsozlják magukat a sárban, és reményük sincs arra, hogy legalább egyetlen pár új cipőt vásároljanak.

„A halottaknak mindig van egy előnyük az élőkkel szemben. Az ember szelídebben tekint rájuk és hajlamos arra, hogy megszeppítse a dolgokat.” Orbán Viktor válaszolta ezt a minap a *Die Welt* újságírójának Kádár János népszerűségét firtató kérdésére, mint ahogyan tusnádi beszélgetőtársa, Traian Basescu is úgy gondolja, hogy csupán a megszépítő nosztalgia az, amely a romániai kommunizmus évtizedeire emlékeztet.

Megtörténhet azonban, hogy mindezek ellenére mégiscsak Orwellnek van igaza: „Semmi sem előreláthatatlanabb, mint a múlt.” A történészek jól ismerik ezt az érzést, és kemény lecke lesz, ha mindannyiunknak meg kell tanulnunk...

EP: Tőkés nem váltható le

M. Á. Zs.

► „Az Európai Parlament szabályzata szerint nincs lehetőség arra, hogy egy alelnököt mandátuma lejártá előtt menesszenek vagy leváltssanak” – reagált az európai törvényhozás sajtóosztálya a *Mediafax* hírügynökség azt firtató kérdésére, hogy megfontolás tárgya lesz-e az a román kérelem, hogy Tőkés Lászlót „megbüntessék” az autonómiával kapcsolatos kijelentései miatt. Az EP sajtóosztálya szerint az egyetlen lehetőség egy választott közméltóság távozására, ha az önként lemond tisztségéről. A témával kapcsolatban Cristian Preda demokrata-liberális EP-képviselő is kifejtette véleményét, blogbejegyzésében, hangsúlyozva, hogy a szociáldemokraták és a liberálisok pusztán a szavazatszerzés reménye miatt közölték, kezdeményezni fogják Tőkés László EP-alelnök tisztségéből való felfüggesztését, egy ilyen lépés ugyanis „gyakorlatilag lehetetlen”. Tőkés leváltása csak súlyos kihágások esetében jöhetett volna szóba, nem olyan politikai nyilatkozatokért, amelyeket a volt református püs-

pök Tusványoson tett. Hozzáttette: szabályzatilag az EP elnöki konferenciája háromötödének és a plénum kétharmada is meg kell szavazza a kétharmada a tisztségtől való megfosztást. „Tőkés Lászlót azért választották meg az EP alelnökévé, mivel ő a kommunizmus elleni harc egyik szimbóluma. A PNL és a PSD vezetői minden bizonnyal tudják, hogy amikor Európában a romániai forradalomról beszélnek, akkor nem Ion Iliescut és Mircea Ionescu-Quintust emlegetik, hanem Tőkés Lászlót” – írja Preda.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöki tisztségét is betöltő Tőkés László a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor alatt azt mondta, ha a helyzet megköveteli, akkor akár utcára is vonulhatnak az autonómia kivívásáért küzdő székelyek. Ugyanakkor a románoknak azt üzenté, a magyarok nem akarják elvenni Erdélyt Romániától. Annyiról van szó csupán, hogy Románia szuverenitásának tiszteletben tartása mellett önrendelkezést, saját ügyei kapcsán döntési jogot szeretne a székelyföldi magyarság. ►

Újabb árvizek Háromszéken

Kovács Zsolt

► Egyre nagyobb károkat okoz Háromszéken a szűnni nem akaró esőzés: a folyamatos áradás miatt a hatóságok nem haladnak az eddigi károk felmérésével. Tegnap mintegy 760 háztartás került víz alá egy heves felhőszakadást követően, tájékoztatta lapunkat a Kovászna megyei Készenléti Felügyelőség (ISU). Cocerhan Maria-Veronica szóvivő beszámolója szerint a lezúduló víz miatt Nagybaconból, Barótról, Szentkatolnáról, Bardócról, Maksáról, Mikóújfaluból, Esztelnekről és Árkosról jeleztek jelentősebb árvízkárokat.

Az érintett háztartások száma meghaladja a hétszázat, de több hidat, kutat és mezőgazdasági területet árasztott el a víz. Kovászna megyében több hete tart az esős időjárás, ezért a hatóságok be se tudják fejezni az áradások kárainak összegzését, máris nyakukon a másik árvíz. Kovászna megyében Bölön községet érintette leginkább az árvíz, de szinte nincs település a térségben, ahol ne lenne kár. Az önkormányzatok eddig saját erejükből oldották meg a kármentést, a kor-

mánytól még nem érkezett semmilyen támogatás. György Ervin prefektus azonban bízik abban, hogy sikerül pénzt szerezni a leg-sürgősebb javításokra. Háromszéken tegnap két országotat zártak le földcsuszamlások miatt. A Kovászna megyei rendőrségtől származó értesülésünk szerint elrendelték a 11B jelzésű országút lezárását a Kézdivásárhely és Csíkkozmás közötti szakaszon, mivel az úttestet föld borítja, az aszfalt több helyen is beszakadt a víz súlya alatt.

Marian Ioniță, a közlekedésrendészet parancsnokhelyettese szerint már hétfőn is csak egy sávon engedélyezték az autósoközlekedést, de a földcsuszamlás veszélye miatt teljesen le kellett zárniuk az országutat. Hasonló közlekedési tilalom van érvényben a 2D jelzésű országúton, Ozsdola és Tulnici között mivel Vrancea megye területén beszakadt egy híd. Marian Ioniță arra hívja fel az autóvezetők figyelmét, hogy a lezárt utak helyett használják a Kézdivásárhely-Torja, illetve Bükszád és Tusnád felé vezető utakat, a másik irányban pedig közlekedjenek az Onești-Bákö útvonalon. ►

Román lapszemle

Az összes lakó beleegyezése nélkül is lehetségessé válik a tömbházak tetőterének beépítése egy frissen elfogadott törvénytervezet értelmében. (*Evenimentul Zilei*) ► A fokozott ellenőrzések során csaláson kapták a garantált minimálbérrre jogosult személyek egynegyedét. A visszaélés nagyrészt a közigazgatási szervek felületel elbírási gyakorlatával magyarázható (*Adevărul*) ► Európai uniós szabályozásokat sürget Pierre Lellouche, az európai ügyekért felelős francia államtitkár a romák közösségen belüli emigrációjának kérdésében. Teodor Baconschi határozottan visszautasította Párizs azon nézetét, miszerint a kivándorlásért az anyaországok a felelősek. (*România Liberă*)

Újjászületik Ceaușescu kultusza?

Sikerrel indulhatna Nicolae Ceaușescu a következő elnökválasztásokon: ha most kerülne sor a voksolásra, a Román Értékelési és Stratégiai Intézet (IRES) hétfévi felméréseinek szerint, a szavazók 41 százaléka őt választaná.

ÚMSZ

► Az egykori diktátor – exhumálása utáni – politikai karrierje azért is meglepő, mert a rokonszenv a személyének, és nem a rendszernek szól: a kommunizmus bukását a válaszadók 36 százaléka tartja veszteségnek, a megkérdezettek 49 százaléka viszont úgy gondolja, a kondukátor tényleg jó vezér volt. 8 százalék pozitív értékelése ellenére sem szavazna rá, viszont 41 százalék annyira bízik vezetői kvalitásaiban, hogy most is őt támogatná szavazatával.

A kivégzés körülményei

A július 21-e és 23-a között készített közvélemény-kutatás alapján elmondható: az egykor rettegett Ceaușescu ma lázban tartja a hazai nyilvánosságot. A kutatásban résztvevők 87 százaléka arról számolt be, hogy folyamatosan nyomon követi az exhumálást érintő reakciókat, eseményeket: ez az idei nyár egyik kulcsfontosságú témája. Az IRES elnöke, Vasile Dăncu úgy véli, hogy a felfokozott érdeklődés oka a román társadalom „identitás-válsága”, a nemzeti gondolat elcsökevényesedése és a tudatos közösségszervezés hiánya: a hazai társadalom sem politikai múltjával nincs tisztában, sem jelenében nem bízik, arról pedig, hogy merre halad az ország, fogalma sincs. Jellemző, hogy a hazai középiskolások 90 százaléka elhibázottnak tartja a rendszerváltás utáni évtizedeket, 80 százaléku pedig külföldön szeretne élni.

Nem csak a máig tisztázatlan körülmények között kivégzett korszak osztja meg az embereket, hanem a halálának a módja is. Annak ellenére, hogy a tárgovisítei kivégzés körülményei, az 1989 december végi temetés részletei máig nem ismertek, az emberek jelentős része a részleges információ birtokában is úgy véli: méltatlan és embertelen eljárás áldozatává vált a gyorsított ütemben kivégzett diktátor-házaspár.

A lemerült akkumulátor

A meggyőződést vélhetőleg erősíti a tény, hogy a kivégzés körülményeit – a sokak által ismert csonka filmfelvételen kívül, amely a legfontosabb momentumokat nem tartalmazza – sosem tisztázta a rendszerváltás utáni hatalom. Sosem derült fény arra például, hogyan kezdődött a kivégzés. (A per-

döntő filmkockákat kivágták a televízióban sugárzott dokumentumból, a helyszínen szolgálatot teljesítő operátor azt állítja, ezek a képek el sem készültek, mert lemerült a felvevőgép akkumulátora.) A hazai és a nemzetközi nyilvánosság a vérben ázó hullákat látta, a temetés azonban titokban zajlott le, a hiányzó tényeket pedig a közösségi fantázia pótolta, s ez jó táptalajnak bizonyult az újkori személyi kultusz kibontakozásához, a titokban elföldelt diktátor körüli mítoszok kiszírázásához. A válaszadók 71 százaléka úgy véli, hogy a

lemészároltak „nem érdemelték meg a sorsukat”, 84 százaléku pedig nem ítélte volna Ceaușescuék halálra, ha a bírói testület tagjaként jogot kapott volna a döntéshez. A halálbüntetés elutasítása olyan egyértelmű, hogy a kutatás résztvevőinek 68 százaléka szerint az ítélethozatalban résztvevőket kellene felelősségre vonni.

Egyszerű éhséglázadás

A különös Ceaușescu-szimpatiót tükröző pálfordulás oka – az elemzők szerint – egyszerű éhséglázadás. El-

sősorban a hazai életszínvonal romlása miatt véli úgy a többség, hogy „régén” jobb volt. A válaszadók 63 százaléka úgy ítéli meg, az átkosban jobban, legalábbis kevésbé kiszolgáltatottan élt, mint most. Csúpan 23 százaléka véli úgy, hogy életkörülményei javultak, 9 százalék pedig meg van győződve, hogy a színvonal a rendszerváltás után nem változott semmit. A mikrotörténetek, a családi krónikák alapján elmondható, hogy a romániai otthonokban valóban aranykorszakként tündököl a rendszerváltás előtt hatalmi szin-

ten is aranykorszakként aposztrofált éra: a szociális biztonság, az állami gondoskodás védjegye volt ez a diktatúra.

A Ceaușescu-reneszánsz egyik fontos következménye, hogy javult a „nosztalgia pártok” iránti szimpátia is, az egykori politikai mumus haló porában is jó reklámalanynak bizonyul: a véleménynyilvánítók 57 százaléka szerint a kommunista szervezeteket nem kellene betiltani, a kommunizmusról pedig a válaszadók 68 százaléka úgy vélekedik, hogy értékelhető ideológia, amelynek elhibázott volt a gyakorlatba ültetése. Érdekesen árnyalja ezt a nehezen értelmezhető népszerűséget a tény, hogy a Ceaușescu iránti elköteleződés „egyszemélyes”, Elena Ceaușescut sokkal kevesebben fogadják el: róla az emberek 67 százaléka úgy véli, hogy vezetői teljesítménye rossz, valamint azt is feltételezik, hogy ő volt a „sötét árnyék” ebben az aranyló rendszerben, az ő számlájára írható az 1989 előtt elkövetett politikai hibák jelentős része. A megkülönböztetés okai egyelőre feltáratlanok. Tény az, hogy míg a kommunizmus alatt elkövetett bűnök történetével a hazai történelemoktatás kiterjedten foglalkozik, az Európában jóformán példa nélküli személyi kultusz valós természetéről keveset beszélnek. Ceaușescu reklámarcként viszont már több hazai termékben visszakísértett, így vált eladható és kedves ismerőssé. ◀



A kommunista párt 1989 novemberi (utolsó) ülésén még ünnepelték a Ceaușescu-házaspárt. Fotó: archív

Izland fénysebességgel halad az EU-ba

Gyors megállapodásra és rapid befejezésre számítanak a megfigyelők az Európai Unió és Izland között tegnap elkezdődött csatlakozási tárgyalásokon. A kitűzött cél: másfél esztendő alatt elérni a szigetország EU-tagságát.

Gyulay Zoltán

► Még csak egy év telt el, hogy Reykjavík hivatalosan is benyújtotta jelentkezését Brüsszelnél, s a folyamat máris odáig jutott, hogy uniós körökben konkrét felvételi időpontról beszélnek. Addig sem lesz azonban sétagalopp, mert egyes országok szinte ultimátumszerű feltételeket fogalmaztak meg.

Bálnavadások, makrélarajok

Németország és Nagy-Britannia azt szorgalmazza, hogy Izland haladéktalanul szüntesse be a kereskedelmi bálnavadászatot, amit mellesleg a militáns és kevésbé militáns környezetvédő mozgalmak is követelnek. Csak hogy a tagjelölt gazdaságának a halászat a fő ága-

flotta elenyésző. Sokkal inkább „a függetlenség, az érzelmi kötődés és a nacionalizmus” kérdése rejlik benne – magyarázza Eiríkur Bergmann izlandi politológus. Ráadásul már tavaly is gondok voltak az 1500 tonna megsziginoyozott bálnahús értékesítésével.

Sokkal több vitára ad okot a közösség és Izland halászfloktái között a makréla. Ez a világszerte közkedvelt, igen ízletes, omlós húsú hal az elmúlt években az emelkedő vízhőmérséklet hatására egyre nagyobb számban tűnik fel a szigetország partjainál, s az ottani halászok igencsak örülnek az új bevételi forrásnak. A makréla fogás négy esztendő leforgása alatt 4200-ról tavaly már 130 ezer tonnára nőtt, azaz megharmincszorozódott. Az Unióból népszava-

zás útján az eredményes tárgyalások ellenére már kétszer is kimaradt Norvégia (a nemleges népszavazás oka mindkét esetben épp a halászat volt) és az EU évi 700 ezer tonna északi-tengeri makrélán osztozik, ezért Oslo és Brüsszel is ellenzi, hogy Izland a megváltozott éghajlat miatt felségvizeire vándorolt halrajokat megcsapolja.

Vita a kártalanításról

A másik kardinális kérdés, amelyet főként Nagy-Britannia és Hollandia feszeget, az Icesave bank ügyének, pontosabban adósságainak rendezése. Márpedig ezt a problémát még a vizeknél is nehezebb lesz rendezni. Az ezzel összefüggő csomagot az izlandiak 93 százaléka utasította el egy márciusi referendumon, mivel nem akarnak

„Iceslave”-vé válni. Ez lefordíthatatlan szójáték a bank nevéből: a „slave” angolul rabszolgát jelent. Az érintett szerződés ugyanis 4 milliárd euró megfizetésére kötelezné az országot a brit és a holland államkincstár javára. Ebből az összegből kártalanítaná a megtakarítások visszafizetését garantáló törvény értelmében London és Amszterdam (Hága) azon saját állampolgárait, akik betéteiket a csődbe ment internetes pénzügyintézetnél, az Icesave-nél helyezték el.

A legtöbb izlandi ugyanis nem érti, hogy miért kellene saját zsebből fejéjenk 13 ezer euró egy könnyelműen csődbe jutott magánbank ügyfeleinek kipengetnie. Persze a lakosság zöme azal is tisztában van, hogy egy ilyen népszavazási „nem”-mel nem söpörheti le a problémát az asztalról. Előbb vagy utóbb, de legálább az adóssághegy egy részének eltakarításából az azóta államosított „Landsbanki”-nak mindenképpen részt kell vállalnia. Vagyis saját pénzügyi nehézségeinek a megoldására ilyen terheket hurcolna be

Reykjavík az Unióba, amelynek finansziális helyzetét minden, csak nem rózsás.

A lakosság ellenzi

Ennek ellenére Izland kilátásaira a gyors EU-csatlakozásra aligha lehetnének jobbak. Az Atlanti-óceán északi részén, félúton Dánia és a hozzá tartozó, de az Unióból kilépett Grönland között az Európai Gazdasági Térséghez tartozik, továbbá része a schengeni övezetnek is, tehát még útlevél-ellenőrzés sincs, ha az utazó a közösségből érkezik, vagy oda indul. Június közepén az állam- és kormányfők csúcsértekezlete azt is megállapította, hogy Reykjavík a szükséges közösségi joganyag háromnegyedét máris beépítette saját törvényei közé, így gyakorlatilag semmi akadály, hogy a meghatározott 35 tárgyalási fejezet gyors lezárásával már 2012-ben az EU tagjává váljék. Egyetlen akadály marad hátra csúpan: Izland lakosságának a meggyőzése. A népesség körében ugyanis egyre csökken a csatlakozás népszerűsége. ◀

Következik Horvátország

Minden jel arra mutat, hogy a jövő év közepére sikerül tető alá hozni a megállapodást Brüsszel és Zágráb között, így még a soros magyar elnökség alatt alá lehet írni a csatlakozási szerződést Horvátországgal. Ez megegyezik a budapesti diplomácia törekvésével is. Az

ugyancsak felvételét kérő Törökországgal azonban még a tárgyalások megkezdésének időpontját sem sikerült kitűzni, jelenleg épp az Ankara felvételét ellenző Németország és az ügy védőjeül szegődött Nagy-Britannia folytat szócsatát egymással.

Lap-top

A nap címe. Kik voltak elsőként Erdélyben? Vlad Stoicescu, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. A reagálások nemzeti kommunista tengerében egy fantasztikus nyitott és felvilágosult cikk! Nem ismerjük a szerzőt, fiatalembernek néz ki, de feltétel nélkül érdemes megjegyeznünk a nevét. Vlad Stoicescu. A cikk olvasható lesz lapunk pénteki kulturális mellékletében, a *Színkép*-ben, most álljon itt mutatón egy kis részlete: „Ha minimális racionalitással rendelkezünk, így fogalmazhatunk: Tőkés Lászlónak igaza van. Székelyföldnek a katalán modellre van szüksége, mint ahogyan az országnak, amely mindnyájunk gazdája – állampolgári, nem pedig etnikai hovatartozási értelemben – nyugati modellre van szüksége. Az a tény, hogy teljesen felkészületlenek vagyunk elfogadni Románia kompozit természetét és egy olyan valóság intézményesítését, amelyet jobb ügyszó méltó következetességgel visszautasítunk, nem feledtetheti a kisebbségek integrálásának súlyos kudarcát.” Igaz.

Egy mérvadó liberális. Mihai Voicu a liberális párt szóvivője, természetesen azt mondja, amit mondania kell, ott áll a PNL platformján, másképp nem tehet. Kérte már Tőkés leváltását az EU-alelnöki tisztségből, ami ostobaság, és újabban lelkesen támogatja az államfő felfüggesztését, „ha a körülmények megfelelnek”. Nos, erről a megfelelésről szól az újabb, a *Cronica Română* által ismertett nyilatkozata. Röviden arról van szó, hogy először egy új parlamenti többséget kell kialakítani, amely átvonná a kormányt, ha pedig az elnök a kohabitációba nem egyezne bele, akkor jöhetne a felfüggesztés. A bomba az, hogy a liberális szóvivő szerint az új kormányban a jelenlegi ellenzéken kívül szerepet kaphatna az RMDSZ is. Tehát nélkülünk nem megy, na.

A nap álhíre. Orbán Viktor és Tőkés László megígérte Traian Băsescu-nak, hogy akkor is szeretni fogják, ha a nyugdíjakat 30, a fizetéseket pedig 50 százalékkal fogja csökkenteni; egyedüli feltételük, hogy a leendő volt államfő harcoljon a posztkommunisták ellen. (Amit az mindenképpen megtesz.)

Minden napra egy mondat

„Kis lépésekkel nem lehet átugrani a szakadékot.” Lao-ce

Utolsó simítások



Horváth István

Paradicsom világossága

SZELLEMLIDÉZÉS

Azonkívül a betegségnek egyik-más nagy áldása a kontemplációra való rákényszerülés. Scott Walter írja, hogy meg van győződve arról, hogy ha sánta nem lett volna, és ha gyermekkorában nem kellett volna sóvárgó és befelé sűrő szemmel néznie az árokpart gyepén ülve az egészségesen és brutálisan állati jókedvvel labdázó többi gyermeket, soha eszébe nem jutott volna, hogy le is írja azt, amit látott s amit már akkor érzett a világból, amelyhez csak az érzésével és a gondolkodásával közeledhetett, az izmaival, a fizikumával nem. Milton sem a Paradicsom világosságát látta volna meg, ha ép a szeme, hanem csak Albion kódos égét, és ugyan milyen muzsikát csinált volna az ablaka alatt veszekedő kofák lármájából Beethoven, ha nem süket?

Ismétlem, nem a Lombroso-féle tanítás irányítja ezeket a sorokat. Akár ijesztő, akár belenyugvást érdemlő tény, de letagadhatatlan igazság, hogy a genie, az abnormálisan gondolkozni tudó elme szinte ijesztő kapcsolatban van a vérbajjal. Leginkább közvetlenül, de még ha közvetve is, akkor is szinte klinikai pontossággal kimutathatóan. Persze, hogy ez az igazság egészen feljusson az elmondás délszínére, ahhoz most legelőször azt kellene definiálni, hogy mi is tulajdonképpen a lángelme. Csakhogy ennek a definíciónak a megalkotásához majd egy újabb lángelmének kell megszűlni. Ez a mai megértésünk és mai magyarázóképeségünk számára még olyan megközelíthetetlen tabu, mint az újzélandi maori számára az a körülpalánkolt domb, ahol a papok a fétist őrzik.

Cholnoky Viktor: *Haldokló betegségek, Nyugat, 1910, 14. szám*

Évfordulók

Létezik egy úriember Groznijban, aki a köztársasági keretek között megvalósította a teljhatalmú keleti kényúr korlátlan élet-halál uralmát, fényűzését, személyi kultuszát. Az első csecsenföldi háborúban még a lázadók főmuftijának számítót apjával együtt az oroszok esküdt ellensége, most a Nohcsijn Reszpublika oroszpárti, mindenki által félt vagy szeretett vezére. Kedvenc háziállatai közé orosz lántra, tigrisre sorolhat, életforma-sportja, a bokszt viszont őt sorolja az igencsak kétes Mike Tyson kedvencei közé. Bár az iszlámizmus elkötelezett üldözője, vehemens el- és felszólalásai sariatizmetet sugallnak. Eszmei atyjának a kubai gerillavezért, Che Ghuevarát tartja, akivel nagymértékben azonosul.

Ramzan Kadirov Putyin volt elnök embere, de a jelenlegi moszkvai hatalomnak is bizalmasa, hiszen uralma egyelőre biztosítja Csecsenföld csendjét, módszerei azonban, amelyek megalapozott gyanú szerint emberrabláson, saját rohamosztágon (eng., ru. Kadyrovtsy), kínzásokon, gyilkosságokon alapulnak, éles összeütközésbe kerültek a Memorial emberjogi szervezettel.

Létezett egy újságíró(nő) és jogvédő, a moszkvai Lomonoszov egyetem végzetje, aki régi Izvesztijás tapasztalatait arra használta fel, hogy immáron új lapjának, a liberális Novaja Gazetának naprakész, objektív és igencsak tényfeltáró tudósításokat küldjön a második csecsenföldi háborúból. Középutat nem ismerő stílusa, amely egyaránt elítélte a csecsen és az orosz kegyetlenkedéseket (innen a konfliktusa Putyinnal), azaz újságírói szakmája és Memorial-jogvédői hivatása miatt összeütközésbe került Kadiroval, akit többször is emberrablással, valamint az emberei által végrehajtott kínzásokkal vádolt. Anna Politkovszkaját 2006 október hetedikén saját lakóházában gyilkolták meg, az igazságtétel gyanús, akaratlagos lemaradása pedig most októberben lesz négy éves.

Létezett egy kolléganője is Annának, egy csecsen-orosz házasságból származó szarotovi születésű, később Groznijban dolgozó történelemtanár. Szintén a második csecsenföldi háború borzalmairól, főleg a civil áldozatokról tudósított, majd a Memorial-csoport tagja és Politikovszkaja barátja lett. Natalia Estemirova kritikus nézőpontja, amellyel a Ramzan-Moszkva mezalionszot taglalta, valamint a Kadirov-egységek leleplezése: mind a csecsen



Ady András

kényúr, mind Moszkva számára kényelmetlennek bizonyult. Egy éve, július 15-én rabolták el groznyi lakása előtt, holttestét a szomszédos Ingusétiban kapták meg. Az igazságszolgáltatásnak egy éves lemaradása van ebben az ügyben.

Érdekek és értékek

A román-magyar együttműködés szilárd alapokon nyugszik, mert érdekek állnak mögötte, mondotta Orbán Viktor Tusványoson.

S valóban. Traian Băsescu-nak alapvető érdeke, hogy a nemzetközi nyilvánosságban, amely az elnök politikai agyafúrtságát és „smecheriá”-it jóval kevésbé jutalmazza, mint a román átlagember, tekintélyes támogatásra leljen.

Orbán Viktor-nak, akinek nemzetegyesítő törekvései erőteljes szlovák ellenállásba ütköznek, az maga részéről szintén elengedhetetlen szüksége van arra, hogy a legnagyobb magyar kisebbséget tömörítő szomszédos állammal példaszzerű viszonyt alakítson ki. Amíg Orbán Viktor és Traian Băsescu személyes jóbarátoknak mutatkoznak, a szlovákok hiába vádolják a magyar miniszterelnököt ellenséges érzülettel. A tárgyilagos kívülálló csakis úgy érezheti, hogy a hiba a szlovákokban van.



Bíró Béla

Így aztán – külső problémáikat hatástalanítva – mindketten az otthoni „gondok”

megoldására fordíthatják energiáikat. Céljaik azonosak. Mindketten olyan államformát terveznek, amelyben az ellenzék létezik ugyan, de semmi befolyása nem lehet a társadalmi folyamatokra.

Természetesen mindketten képviselnek pozitív törekvéseket is. Orbán Viktor igyekszik felszámolni azt az évtizedeken át folytatott politikát, amely egy szűk politikai és gazdasági elit érdekeinek szolgálatában az országot kiszolgáltatta a nemzetközi pénzügyi szervezeteknek. Adóz harcot folytat a korrupció ellen, új alapokra helyezi a nemzeti problémáikat. Ahogyan Traian Băsescu is elitéli a kommunizmus bűneit, harcot hirdet a korrupció ellen, s a politikai rendszer reformjára törekszik.

Közelebbi vizsgálatra azonban nagyon nehéz különbséget tenni a fent említett törekvések és a hatalmi ambíciók közt. Mindkét esetben az a határozott érzésünk támad, hogy a meghirdetett célok csupán eszközei a hatalmi törekvéseknek. Még akkor is, ha Orbán Viktor túlhatalmát elsősorban azok-

nak a szocialistáknak és liberálisoknak köszönheti, akik több mint egy évtizede minden szavukat és cselekedetüket Orbán hatalomtól való távoltartásának rendelték alá. Ha Orbán felfogná, mi történt, ha a kétharmados hatalom megszerzésének tényét ké-

pes volna az általa képviselt igazság kizárólagosságába, illetve személye kiválóságába vetett hit helyett az ellenfelei által felvonultatott „szocialista” igazság álságos voltának, Gyurcsány és társai öngyilkos politikai döntéseinek tulajdonítani, akár nagy államférfi is válhatna belőle. Sajnos, úgy tűnik – a nemzeti összetartozás rendszerének nevében – ott folytatja, ahol szocialista-liberális partnerei kénytelenek voltak abbahagyni. S Băsescu hatalma is az „elaljasult politikai” rendszer elutasításában gyökerezett.

Így azonban maradéktalanul igaz, hogy a két ország viszonyát az érdek irányítja, csak hogy ez az érdek inkább tűnik Orbán Viktor és Traian Băsescu hatalmi, semmint a két ország és a két nép közös nemzeti érdekének. Ez a magyarázata annak, hogy a

Ez az érdek inkább tűnik Orbán Viktor és Traian Băsescu hatalmi, semmint a két ország és a két nép közös nemzeti érdekének.

két nemzetvezető ragyogóan megérti egymást, miközben a két politikai és kulturális nemzet kapcsolataiban jöttányi haladás sem mutatkozik. Legalábbis ahhoz viszonyítva, amit az RMDSZ a maga – erkölcsileg kifogásolható – hintapolitikájával elért. Orbánnak volt egy árulkodó mondata, amely szerint az ideológiák az értékek ellen hatnak. Később ugyan kiderült, hogy értékeken erkölcsi értékeket ért. A dolog azonban akkor sem stimmel. Ideológiai-mentes értékvilág nincs. És ma már az erkölcs világában is értékpluralizmus van. Ennek az ideológiailag is megalapozott erkölcsi értékpluralizmusnak a politikai változatát hívják demokráciának.

A modern társadalmak stabilitása az egymással szemben álló erkölcsi, s a rájuk épülő politikai értékek egyensúlyán alapul. Kína sikeressége sem csupán a sajátosan kínai értékek érvényesítésén, hanem a kapitalista és a szocialista értékek harmonizációján is alapul.

Aki egyetlen erkölcsi értékrendszer érvényességére esküszik, önnön sírját ássa, ahogyan azt a neolibertális értékrend kizárólagos érvényességét valló magyar szocialisták is tették.

Röviden

„Megcsalt” turizmus

Akár a negyven százalékot is elérheti a román turizmusban „lappangó” adócsalások aránya – jelentette ki Elena Udrea regionális fejlesztési és idegenforgalmi miniszter. A tárcavezető aggodalmát fejezte ki, hogy határozott lépések hiányában hangsúlyozódhat a jelenség, jelentős bevételektől fosztva meg az államkasszát – írta a közszolgálati rádióra hivatkozva az *Agerpres*.

Riasztó eladósodás

Májushoz képest közel nyolc százalékkal emelkedett júniusban az elmaradt banki tartozások összértéke Romániában – derült ki a Román Nemzeti Bank legfrissebb statisztikájából. A vállalkozások és magánszemélyek hátralékai 13,6 milliárd lejre, azaz 3,1 millió euróra emelkedtek június végén, mely a kereskedelmi bankokkal szembeni eladósodottság 6,4 százalékát tette ki.

Minimális bérezés

Mindössze 142 euróval a második legkisebb minimálbérrel rendelkezik Románia az Európai Unión belül – derült ki az Eurostat legfrissebb felméréséből. A tagállamok között hatalmas különbségek mutatkoznak: míg a sereghajtó Bulgáriában 123 euró a minimális havi bér, a listavezető Luxemburgban ennek több mint tízszeresét, mintegy 1683 eurót vihetnek haza a legszerényebben keresők.

Erősödő euró

Az utóbbi tizenegy hónap legmagasabb értékét érte el az euró árfolyama a dollárral szemben, miután a bankok pozitív mérlegeinek köszönhetően visszatért a befektetők bizalma a közösségi pénznembe – közölte a *Mediafax*. Az euró erősödését támogatta az is, hogy az utóbbi napokban kedvezőlen mutatók jelentek meg az Egyesült Államok gazdaságát illetően. Az uniós valutáért 1,30 dollárt fizettek tegnap, mely május óta a legmagasabb értéknek számít.

Kevesebb széndioxidot

Franciaország, Németország és az Egyesült Királyság klímaügyekért felelős minisztere közös kiáltványban sürgetik az EU tagországait a széndioxid-kibocsátás 30 százalékos csökkentésére – írta a *Portfolio.hu*. Az állásfoglalás szerint a jelenlegi mínusz 20 százalékos célkitűzés nem elegendő a zöld szektor fellendítéséhez, ráadásul fenntartja az import energiahordozóktól való függést is. Az Unió ugyanakkor hátrányba kerülhet az új technológiák kifejlesztéséért indított versenyben Kínával, Japánnal vagy az Egyesült Államokkal szemben.

Csökkentve is késhet a bér

Újabb hitelt készül felvenni a Nemzetközi Valutaalaptól a Boc-kormány?

Folytatás az 1. oldalról

Bár a Nemzetközi Valutaalappal kötetlen újabb megállapodás lehetősége már hónapokkal korábban felvetődött, tegnapi nyilatkozatában a kormányfő és Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter egyaránt cáfolták az újra felröppent híreszteléseket, miközben Cezar Corăci, az Ugir 1903 munkaadói szervezet elnöke megerősítette azokat. Az IMF-vel való tárgyalásokat követően, tegnap Corăci azt is megelőlegezte, hogy az újabb szerződésbe belefoglalják a munkaadó szervezetek javaslatait is. Anélkül, hogy részleteket közölt volna, az érdekvédelmi szövetség elnöke elmondta, egy esetleges újabb megegyezésben kiemelt szerephez jutna az állami tartozások rendezésének kérdése.

Újabb áfa-emelés?

A lebegtetések, találgatások azonban nem állnak megitt: a román kormány és az IMF-küldöttség tanácskozáisairól kiszivárgott továbbá az is, hogy Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter mandátuma többek közt kiterjed arra, hogy a hozzáadottérték-adót a jelenlegi, július 1-jén meg-

emelt 24 százalékos szintről tovább emelje, az Európai Unióban megengedett maximum, 25 százalékos szintre. Erre források szerint azért lenne szükség, hogy ellensúlyozható legyen az egységes adókulcs 16-ról 10 százalékra való csökkentése. Az utóbbi intézkedés mellett állítólag Cristian Boureanu demokrata-liberális alelnök érvelt.

Hol az uniós pénz?

Az IMF részéről eközben éles kritika érte Romániát, ami az európai uniós fejlesztési alapok lehívását illeti. „A legnagyobb kihívás, hogy a pénzalapokat még azelőtt lehívjuk, mielőtt eltűnnének” – fogalmazott Jeffrey Franks, a washingtoni pénzügyi delegációjának vezetője.

A vártnál kisebb gazdasági növekedés lehetősége tegnap szintén felkorbácsolta a kedélyeket, annak ellenére, hogy Franks igyekezett optimistának mutatkozni. „Bár még nem zárultak le a vizsgálódások, derülátóbb vagyok a legtöbb elemzőnél, ami a 2011-es kilátásokat illeti” – fejtette ki újságírói kérdésre, cáfolva Ovidiu Nicolescutan tegnapi kijelentését. A kis- és közepes vállalkozások országos tanácsának elnöke az IMF-kül-



Dupla luxus lesz a jólét: egyszázalékos szolidaritási adót vetnének ki a félmilliárd euró körüli vagyonokra

döttséggel tartott találkozó után kifejtette: a washingtoni tárgyalópartnerek 2 százalékos körüli gazdasági visszaesést várnak az idei évre (a korábban bejelentett 0,5 százalékos helyett), illetve legjobb esetben stagnálást 2011-re.

Jön a vagyonadó?

A nagy vagyonok megadóztatásától várja az államkincstár jelentős gyarapodását Emil Boc. A kormányfő hétfőn beszélt arról, hogy a Pénzügyminisztérium dolgo-

zik a tervezeten, mely ugyanakkor az IMF által kívánt követelményekkel is összhangban lenne. Bár a projekt alapjában a kormányon levő Románia Haladásáért Országos Szövetség (UNPR) felvetése szolgált, Boc szerint a hazai valóság is indokolja a lépést. Gabriel Oprea, az UNPR ügyvezető elnöke szerint érvénybe lépése esetén ez az adónem két- és hárommilliárd euró körüli bevételt jelenthet az államkasszának.

Mint ismeretes, az UNPR június végén ajánlotta a

progresszív adózást – a párt egy héttel ezelőtt véglegesítette törvénytervezetét, melynek értelmében egyszázalékos szolidaritási adót vetnének ki a 450 ezer euró meghaladó értékű vagyonokra: ingatlanokra, illetve ingóságokra. Abban az esetben, ha a vagyon összértéke nem érné el a 450 ezer eurós küszöböt, csupán a 300 ezer eurós értékű tárgyakra szabnának illetéket, az ötven ezer euró értékű javakra pedig csak 0,5 százalékos adót vetnének ki. ◀

„Töltikével” Sanghajba

ÜMSZ

▶ A shanghai Világkiállításon mutatják be holnap Románia idegenforgalmi brandjét, mely az országot hivatott népszerűsíteni a következő években. „Első alkalommal történik meg, hogy az országimázs tervezését komoly szakértőkkel végeztetjük, érdemben véve fel a versenyt nemzetközi szinten az ágazat többi résztvevőjével” – fogalmazott az idegenforgalmi minisztérium közleménye. A brand

„leleplezésével” elinduló kommunikációs stratégia közvetlenül szólítja majd meg a célközönséget. Az országimázszt szimbolizáló logóról készítői egyelőre csak annyit árultak el, hogy „a román nép egyik legerőteljesebb jelképéből inspirálódott”, mely a természethez visszatérő és az értékek megőrzését hangsúlyozó modern irányvonalakkal is összhangban van. A Romániát népszerűsítő projekt részére 2013-ig hetvenötmillió eurót különítettek el európai

alapokból – a kampány a turisták országba való csalogatása mellett a befektetői szférára vonzást is célul tűzte ki.

A csütörtöki eseményen híres sportolók mellett, mint Ilie Nastase teniszező vagy Nadia Comăneci tornász, Gheorghe Hagi futballista, Elena Udrea turisztikai miniszter és Teodor Baconschi külügyminiszter is személyesen lesznek jelen. A zenei aláfestésről Gheorghe Zamfir világhírű pánsíp-művész gondoskodik. Mint ismeretes, a Kínában meg-

rendezett Világkiállításon eddig is nagy feltűnést keltett Románia almaformájúra tervezett pavilonja. Ezzel összhangban szintén az almafigura számít a legkelendőbb szuvenir árucikknek, melyet a szalmakalap és a Töröcsvári Kastélyal díszített hordócska követ. A gasztronómia területén hasonló sikereknek örvendett a töltöttkáposzta, illetve a miccsshús. A Külügyminisztérium adatai szerint a látogatók száma múlt hét végéig megközelítette a harmincegy milliót. ◀

Hátráltatott cégalapítás

Hírösszefoglaló

▶ Bár az idei évben már jelentősen megcsappant a cégalapításért ügyvédi irodákhoz folyamodók száma, a vállalkozási kedv további lejtmenete lesz megfigyelhető év végéig, mivel a legújabb kormányintézkedések értelmében duplájára nőhet a szükséges papírok beszerzésének ideje. „A kereskedelmi vállalkozások elindításához megkövetelt dokumentumok kérésének és kiállítása annyira elbonyolodott, hogy ez bizonyos esetekben az ügyintézés teljes blokádjához vezethet” – fogalmazott Simona Olteanu, a Scărlătescu Law Office képviselője. Az eljárások legnagyobb kerékkötője az lehet, hogy a már létező cégek székhelyül szolgáló irodákat egyelőre nem lehet töröltetni az adóhivatalok nyilvántartásaiból. Ennek következtében egy időközben tulajdonost váltó ingatlan például nem válhat egy újonnan alapítandó vállalkozás bejelentett székhelyévé, jelelve ezzel az egész cégalapítási folyamat további menetét. A szakemberek az ilyen problémás esetek megoldására egyetlen alternatívát ajánlanak: a cégeknek az ügyvitelt lebonyolító ügyvédi irodákban való bejelentését, melyet legfennebb egy évig vehetnek igénybe a jelenlegi törvények értelmében. ◀



A román turizmus számára bőséget hozhat a sanghaji világkiállítási pavilon termékenységet jelképező almaszimbóluma

Szeméttelpek feketelistán

Kovács Zsolt

► „Feketelistára” kerültek a hulladékgazdálkodással küzdő térségek: Szatmár, Temes, Maros, Bákó és Vaslui megyékben még mindig nem működnek az európai uniós előírásoknak megfelelő gyűjtőhelyek. A tarthatatlan helyzetre Borbély László környezetvédelmi miniszter figyelmeztetett, aki a napokban közleményben tért ki arra: a decentralizációs folyamat a hulladékgazdálkodást is az önkormányzatok hatáskörébe helyezi.

Szemétdominó

A tárcavezető szerint a következő nyolc évben nincs megállás ezen az uniós által szigorúan ellenőrzött területen, 2018-ig 100, még meglévő telepet számolnak fel, a következő célpont Kolozs megye, ahol nem működhet tovább a térséget eddig szolgáló központ. Bár a felszámolásban a hazai hatóságoknak már „gyakorlatuk” van, eddig mintegy száz telepet szanáltak, a legtöbb gondot az átmeneti időszak okozza, amíg a standardoknak megfelelő új telep elkezdheti működését.

„Hol működik ebben az országban minden előírásnak megfelelő szeméttelpe?” – kérdez vissza Ilyés Gyula szatmári polgármester, akit az ÚMSZ arról faggatott, mit szól a „feketelista” helyzéhez. Az előljáró figyelmeztetett arra, hogy Szatmár megyében, a helyi erőfeszítéseknek köszönhetően, van uniós előírásoknak megfelelő szeméttelpe. A gondot az elavult központok felszámolása és az új központhoz vezető infrastruktúra megteremtése jelenti, de várhatóan ezek a problémák is hamarosan megoldódnak.

Szamosdobon egy negyedik hektáros hulladékgödör áll készen a szatmári szemét befogadására, de a továbbiakban két hektárossal bővíthető a Vadapusztáról megközelíthető központ. Ez a múlt



A gond az elavult hulladéklerakatok felszámolása, és kevésbé az újak létrehozása

Fotó: Antal Erika

héten átadott gyűjtőhely nem végleges megoldás: működési engedélyre egyelőre egy évre szól. Megoldásra vár például a szennyelvé elvezetése, vagy a tárolás közben keletkező gázok csatornázása. A helyi szakértők szerint az utóbbi újrahaznosítása a végső cél.

Drága mulatság

Az igazi gondot nem az új hulladékgyűjtő megnyitása, hanem a régiék bezárása jelenti: a meglévő, elavult szeméttelpek felszámolása 4 millió euróba kerül, és ennek csak a negyedét állja a Szatmár megyei önkormányzat, tetemes hányadát a környezetvédelmi tárcától várják. A gondokat tetézi, hogy a bezárás nem egyszeri feladatot jelent, a következő ötven évben folyamatosan ellenőrizni kell ezeknek a szanált központoknak az állapotát, ami további folyamatos kiadással jár.

A minisztérium nem zárkózik el az együttműködéstől. Borbély László nyilatkozatában arra figyelmeztetett: prioritást élvez a fenntartha-

tó hulladékgazdálkodás, de számítanak az önkormányzatok önállóságára, kezdeményezésre.

„Nemcsak a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium számára fontos a hulladékgazdálkodási infrastruktúra kiépítése, hanem általunk szorgalmazott folyamatban a helyi hatóságoké a fő felelősség” – figyelmeztetett a környezetvédelmi miniszter, aki szerint kívánnivalót hagy maga után a helyi testületek együttműködő-készsége.

Nélkülözhetetlen forrást biztosít a szakértők szerint az országos hulladékgyűjtő és -kezelési infrastruktúra fejlesztése a Környezetvédelmi Operatív Program, amelynek keretében 2013-ig 1,2 milliárd eurót hívhatnak le az önkormányzatok hulladékgazdálkodási tervek kivitelezésére. Eddig a Környezetvédelmi Operatív Program keretén belül 6 hulladékgazdálkodási infrastruktúra-fejlesztést támogató szerződést kötöttek meg az illetékesek. A sikeresen pályázó megyék: Maros, Vrancea, Beszterce, Arad, Szeben, Giurgiu. Borbély

László bizakodó, a tárcavezető szerint ez csak a szerény kezdet, jövőre további 21 projekt kerül tető alá. Maros megyében nagy ívű beruházásra kerül sor: az integrált szeméttelpeket program keretében 45 millió euró érkezik a térségbe, ebből mechanikai-biológiai alapon, újrahaznosítási elven működő központot építenek ki. Ebből a pénzből, az illetékesek elképzelései szerint, sikerül felszámolni a térségben található öt illegális hulladéktározót is.

Műholdas nyomozás

Nemcsak önkormányzati és minisztériumi szinten kérdés a hulladékkezelés jelene és jövője. A civil szervezetek a maguk módján veszik ki a részüket ebből az összetett feladatból. Kovászna megye például csatlakozik a „Let's do it Romania” című országos programhoz, amelynek célja, hogy egyetlen nap alatt felszámolják a kisebb illegális szeméttelpeket. A szeptember 25-re tervezett látványos akcióban a tervek sze-

rint országsszerte 12 ezer önkéntes vesz majd részt, a toborzás jelenleg is folyik – számolt be az előkészületekről Kelemen Éva, a projekt háromszéki koordinátora.

Ennek a figyelemfelkeltő és nevelő célzatú kezdeményezésnek már „hagyománya” van. A projekt 2008-ban Észtországból indult, majd tavaly csatlakozott Lettországnak, Litvániának, Portugáliának és Szlovéniának. Az idén Románia bizonyít: Emil Pantelimon programfelelős elmondta, műholdas koordináták alapján térképezik fel az illegális gyűjtőhelyeket, majd a nagytakarítás előtt megvizsgálják a szemét jellegét, mennyiségét, a kifizető napra pedig biztosítják a tisztításhoz elengedhetetlen logisztikát.

„Az elmúlt hetekben 7 munkacsoport járta be Kovászna megyét, és sikerült is azonosítani több illegális hulladéklerakót az erdőben és folyók mentén, de gondot jelent, hogy az elmúlt időszak áradásai a már azonosított telepeket elmosták” – figyelmeztetett Emil Pantelimon, aki arról számolt be, Háromszék viszonylag „tiszt”. Az eddigi kutatás során 15 lerakóhelyet fedeztek fel, az aktivista szerint ez nem sok, a Kolozs megyében több mint ezer ilyen van.

Tóth Birtan Csaba, a sepsiszentgyörgyi Tega köztisztasági vállalat igazgatója a kezdeményezéssel kapcsolatban lapunknak elmondta: Kovászna megye az országos elsők között volt, ami a falusi szeméttelpek felszámolása tekintetében. Ma már egy településen sem működik ilyen, és Háromszék minden lakosa számára elérhető a hulladékszállítás. Most már csak néhány feleltelen személy miatt jelennek meg törvénytelen, településeken kívüli szemétdombok. Az igazgató szerint megoldást jelentene, ha az önkormányzatok szigorúbban bírságnának meg a feleltelen szeméttelpeket. ◀

Büntet Cseke Attila

Munkatársunktól

► Azonnali hatállyal leváltotta tisztségéből a fővárosi közegészségügyi igazgatóság vezetőjét, dr. Daniel Popescut Cseke Attila, egészségügyi miniszter. A szokatlan szigor azzal magyarázható, hogy az intézmény működését ellenőrizte a szaktárca, és többrendbeli visszaéléseket találtak az ellenőrök: a közelmúltban törvénytelen alkalmazásokra, a foglalkoztatottak jogszerűtlen besorolására derült fény. A tárcavezető elrendelte a személyzeti igazgatók fejelelmi vizsgálatát, valamint azt, hogy az intézményben törvénytelenül alkalmazott két jogász fizesse vissza az illegálisan felvett bérét. Az ellenőrzések során kiderült, hogy az alkalmazottak egy részének nem volt munkaköri leírása, a közalkalmazottakat nem pályázati úton vették fel, illetve többeket jogtalanul alkalmaztak, értékelték, léptettek elő vagy helyeztek át.

Az igazgatóságon többeket úgy vettek fel közalkalmazott munkakörbe, hogy ehhez nem kérték a Köztisztviselők Országos Ügynökségének jóváhagyását, pedig ezt a törvény egyértelműen előírja. A közegészségügyi igazgatóság egyik jogászát nem versenyvizsgával, hanem az igazgató szóbeli utasítása nyomán alkalmazták, az eljárásához szükséges jogi jóváhagyást pedig az érintett felesége adta meg, aki szintén az intézmény alkalmazottja, bár egyikük esetében sem tudták igazolni az alkalmazáshoz szükséges versenyvizsga szervezését, sem azt, hogy a szaktárcától kérték volna az megüresedett posztra a pályázat kiírását. A személyzeti dossziékból hiányoztak olyan kötelező dokumentumok, mint az erkölcsi bizonyítvány vagy a munkaképességet igazoló orvosi bizonylat. Az ellenőrök olyan alkalmazottakat is találtak, akik meghaladták a nyugdíjkorhatárt, illetve olyanokat, akik nem közölték írásban döntésüket arról, hogy a nyugdíj vagy a fizetés folyósítását részesítik előnyben. ◀

Óvják, mentik a turistákat

Baloga-Tamás Erika

► Gyergyószentmiklóson kiránduló gyerekeket mentettek a hegyimentők, Vargyas környékén egy halászt sodort el az ár: egyre több turista szenved balesetet a székelyföldi hegyekben. A többség eltéved, sokan az utóbbi hetek viharos időjárása miatt kerültek bajba. Szakértők szerint a hiányzó infrastruktúra és a túrázók felkészületlensége is okolható a balesetek miatt. „Biztonságos hegyi turizmus” címmel indított közös programot a Hargita megyei hegyimentő szolgálat és a megyei önkormányzat: olyan helyekre telepítenek óvóhe-

lyeket, ahol eddig nem lehetett menedéket találni. A program tavaly óta fut, a napokban három hegyi menedék kapta meg végleges helyét. Az első faházikókat a hivatalos és önkéntes hegyimentők szállították és rakták össze a kijelölt helyszíneken, ezeket Fehérmezőn (Nagy-Hagymás-hegységben), az Ördög-tónál (Hargitán) és a Nasalat-hegységben (Gyimes völgyében) helyezték el. A továbbiakban még nyolc óvóhelyet telepítenek a térségbe.

„Ezek a létesítmények életet is menthetnek, erősítik az ide látogatók biztonságérzetét. Szívesebben jön vissza az a turista, aki úgy érzi, törőd-

nek vele, gondoskodnak róla” – nyilatkozta a menedékekkel kapcsolatban lapunknak Fekete Örs, a Hargita Megyei Hegyimentő Szolgálat vezetője. „Sajnos a tapasztalatunk az, hogy az itteni kirándulók, túrázók, amatőr hegyászok többsége felkészületlenül indul útnak. Elemi szabály, hogy indulás előtt tájékozódjunk a várható időjárásról, vigyünk magunkkal élelmiszert, vizet, elsősegély-felszerelést, tűzszerszámot” – figyelmeztet a szakember. A most kihelyezett óvóhelyek turista-ösvények mentén találhatóak, érdemes figyelni a feltüntetett jelzésekre, állítják a szakemberek. ◀

HIRDETÉS

aklora alpitvány
Támogatók:
GÖBE Termékek Forgalmazó Székelyföldi Üzletlanc az Erdélyi Kézsműves Céh, Ambrus Ildikó E.V., Pop Klára, Puskás Zsuzsanna E.V., Gabor Balázs, Simon Csilla E.V., Westernshop KFT, és Papp Magda E.V. Deák György szervezésében

Művészek sokadalma
11.
Festival of folk arts · tágul mesterségek világa

Szekelyudvarhely 2010 július 30-31 Szekely Támadt várban
cimbaliband, Murányi Lóni és zenekara magyarpalatka banda,
népművészeti kiállítás és vásár, göbe termékek ételek,
mesterség bemutatók, mesefalu gyerekeprogramok, láncház

Szekelyudvarhely tel/fax: +40-266-210682 mobil: +40-749219888 e-mail: office@aklora.ro

Röviden

A Humnusz költője
220 éve született

Kétszázhusz éve született Kőlcsey Ferenc, nemzeti imánk költője. A neves évforduló alkalmából az EMKE, a szatmári Kőlcsey Kör, a tasnádszántói és a szilágypéri RMDSZ augusztus 6-án, péntek délután 5 órára a Tasnád melletti Szódemeter református templom kertjébe várja mindazokat, akik szülőhelyén szeretnének emlékezni nagy költőnkre. Felkért szónokok: Jeszenszky Géza történész és Cs. Varga István irodalomtörténész Budapestről, Hrubík Béla a Csemadok elnöke Pozsonyból. Közreműködik a tasnádi Maestoso kórus, valamint András Gyula és Marcel Mirea színművész.

Partra vetett sorok

A Magyar Televízió vendége lesz Szűcs László költő: az *Átjáró* csütörtöki adásában a neves nagyváradi újságíróval és költővel beszélget új verseskötetéről a műsorvezető, Bereki Anikó. A *Bolondok a parton* című könyv, amely az aradi Irodalmi Jelen Kiadó gondozásában jelent meg, három évtized érzésvilágát köti csokorba. Félelmek, szerelmek, örömök folynak össze kivételes nyelvi leleménnyel az oldalakon. Egy letűnt kor, s a ma emlékei, akvarelljei elevenednek meg fehéren feketén. Szűcs László az *Átjáróban* Bereki Anikó mikrofonja előtt beszél az antológiáról, s arról, hogy Ady városában milyen volt és milyen ma költőnek lenni.

Petrozsényiek a paksi táborban

Idén Petrozsényből is érkeznek fiatalok Paksra, a határon túli magyar középiskolások táborába, amelyet hétfőtől tizenhetedik alkalommal rendez meg a Paksi Köz-művelődési Nonprofit Kft. Cseresznyépusztán, írja az *MTI*. A táborba hatvan diákot és pedagógust várnak Temesvárról, Kolozsvárról, Kézdivásárhelyről, Lupényból, Petrozsényből, a felvidéki Galántáról, a kárpátaljai Viskről valamint Szabadkáról – mondta Baracska Zsanett kulturális szervező. Mint mondta, idén először látnak vendégül négy középiskolást Petrozsényből; a Zsil-völgyi város diákjaival azután vették fel a kapcsolatot, hogy a közeli Lupény iskolájának megszűnésében lévő magyar tagozata szerepét a petrozsényi iskola veszi át.

Digitalizált emlékek

Több száz családi fotót, hazatérő igazolványt, használati tárgyat dolgoznak fel a Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége ezen a héten zajló néprajzi táborának résztvevői a Tolna megyei Lengyelen; a szövetség terve szerint az elmúlt két évtized alatt gyűjtött összes dokumentumot digitalizálják majd. A táborban a szövetség fiatal tagjai, és a tagok hozzátartozói végeznek gyűjtőmunkát Lengyelen, Mucsán és Egyházasközön, ahol a székelység még fellelhető emlékeit, keleget, használati tárgyakat és gazdasági eszközöket, családi és társasági fotókat rögzítenek digitálisan, valamint adatlapokon – mondta Szavas Irén, a szövetség titkára.

Térképen a székelyföldi mondák

Székelyföldi helyszínekről és a hozzájuk fűződő mondákról készít térképet Fazakas Szabolcs székelyudvarhelyi rendező-operatőr csapatával, hogy hozzájáruljon a térség turizmusának fellendítéséhez, írja a Székelyföldi Régió Magazin augusztusi számában. A nyugat-európai példák alapján megtervezett, nagyjából egy éve elkezdett adatgyűjtés és térképrajzolás még mindig tart. Az alkotók azt tervezik, hogy minden székelyföldi általános iskola minden osztálytermének falán kifüggesztik a legendás és mesebeli alakokat, történeteket ábrázoló térképet.

„A változatosság a fontos”

Interjú Gyarmati Zsolttal, a Csíki Székely Múzeum vezetőjével

Alig ért véget a Barabás, Munkácsy, Szinyei és kortársaik – Remekművek a 19. századi magyar festészetből című időszakos kiállítás, máris a következő nagyszabású tárlat tervein munkálkodnak a csíkszeredai Csíki Székely Múzeumban. Gyarmati Zsolttal, a múzeum igazgatójával a most zárt tárlat sikeréről és a jövőbeli tervekről beszélgettünk.

Baloga-Tamás Erika

► Csaknem 20 ezer látogatója volt a 19. századi magyar festményekből álló kiállításnak. Ön szerint ez szép szám?

– A mostani időkre jellemző általános közhangulat, a gazdasági válság ellenére is teljes mértékben meg vagyok elégedve a látogatók számával, hisz nyugodtan kijelenthetem, hogy Erdélyben egyedülálló. Ez a szám azt mutatja, hogy a festészet, a művészet iránt óriási az érdeklődés és igenis szükség van rá. Hisz sokak számára nem adatik meg az, hogy külföldre utazzon és ott látogasson meg egy-egy tárlatot, így lehetőség szerint mi hozzuk el ezek kínálatait.

► A látogatók részéről milyen visszajelzések érkeztek?

– Szerencsére csupán pozitív megjegyzésekről, visszajelzésekről számolhatok be. Sőt, nagyon örülök a vendégkönyvi bejegyzéseknek, hisz ott olyan észrevételek is szerepelnek, amelyek konkrét kívánságokat tartalmaznak a jövőre vonatkozóan. Például nagyon sokan szeretnének



látni egy Csontváry festészeti kiállítást, de többen jelezték azt, hogy a nyugati művészet remekait is szívesen fogadják.

► A Csíki Székely Múzeum életében 2007-ben, a Munkácsy képek Erdélyben tárlattal kezdődött el a nagyszabású kiállít-

tások sorozata. Ez sorban a hányadik volt?

– Az eltelt szűk három év alatt ez volt az ötödik nagyobb lélegzetvételű projektünk. És ne feledjük el, hogy az intézmény ezek mellett még a klasszikus múzeumi feladatainak is meg kell feleljen, azaz ásatásokat végez, restaurál, publikál stb.

► Milyen terveik vannak az elkövetkezőkben, miből csemegezhet majd a közönség?

– Tudni kell, hogy a Csíki Székely Múzeum folyamatosan törekszik a változatosságra, a nagy kiállításai alkalmával is. Így jövőre ismét egy meglepő, igazi különlegességnek számító kiállítást tervezünk. A Magyar Természettudományi Múzeum közreműködésével, ha minden jól alakul, Csíkszeredába hozunk egy orvos-, társadalom- és mentalitástörténeti kiállítást. A Rejtélyek, sorsok, múmiák című kiállítás során 18. századbeli múmiákat láthatnak majd az érdeklődők, társadalomtörténeti kontextusba ágyazva. De előtte kiemelten foglalkozunk Nagy Istvánval, munkáiból összeállított kiállításunk a csíkszeredai városnapok keretében, augusztus 6-án nyílik meg. S hogy az év hátralévő részében se üljünk tétlenül, októberben a romániai magyar cserkészeti történetét bemutató tárlattal, novemberben pedig Plugon Sándor grafikai kiállítással jelentkezzünk.

Ördögkatlanban a háromszékiek

Kovács Zsolt

► A háromszékiek művészek is díszvendégei a Pécs mellett három faluban megrendezendő Ördögkatlan fesztiválnak, számolt be lapunknak Lázár Prezsmer Endre. A sepsiszentgyörgyi művelődésszervező szerint a Villányi-hegység három településén: Kisharsányban, Nagyharsányban és Palkonyán augusztus 4. és 8. között zajló fesztivál mintegy 300 program-

mal várja a résztvevőket. A háromszékiek képzőművészek, zenészek, színészek és írók Palkonyán lépnek fel, mondta a bemutatkozást szervező MUKKK Kulturális és Ifjúsági Egyesület elnöke. Lázár Prezsmer Endre lapunk megkeresésére elmondta, Ördögkatlanban lépnek fel a háromszékiek Kalagor, Fabatka, Folker, Impro-víziók 2, Jedam és a NemEZ zenekarok, emellett a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház Cimborák bábár-

sulata két előadást mutat be, a KépVidék alkotócsoporthoz pedig fotókiállítás révén mutatják be Háromszéket, Kolcsár József színművész a Zabhegyező című egyéni előadásával lép színpadra, Fekete Vince költő a Székelyföld művészeti folyóiratot ismerteti. A háromszékiek művészek esténként táncszínházat szerveznek a fesztiválozók számára.

A magyarországi Ördögkatlan fesztivál ötlete hat évig a

Művészetek Völgyében állomásozó Bárka Kikötőből nőtt ki 2008-ban. Idén az Ördögkatlan a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa projekthez kapcsolódik. Az Ördögkatlan fesztiválon a Háromszékiek művészek mellett díszvendégként szerepel Kiss Tibor, a Quimby együttes frontembere és Háy János író, költő, akik házat fognak festeni, irodalmi műsorokat vezetnek és képzőművészeti kiállítással is jelentkeznek. A fesztiválon fellép többek között a Quimby, Lovasi András, a Boban Markovic Orkestar és Rúza Magdi, Másik János és barátai, a Budapest Bár, a Csík Zenekar, a Szent Efrém Kórus, Sebestyén Márta és a Técsői Banda. Az Ördögkatlan keretében emlékestet szerveznek a 2009 augusztusában elhunyt Cseh Tamás emléke előtt tisztelegve, aki a fesztivál egyik védnöke volt. Emellett Tom Waits dalait közös koncerten adja elő többek között az angol Ian Segal, az osztrák Ripoff Raskolnikoff és Kiss Tibor, a Quimby frontembere. Az összművészeti fesztivál színházi előadásokban is gazdag, hiszen a Bárka Színház produkciói mellett Örkény István-estjével lép fel Mácsai Pál, Garaczi László Plazmáját adja elő a KoMa Társulat, Kapa és Pepe (Mucsi Zoltán és Scherer Péter) pedig a Katlanbusz járatait alakítja „buszszínházzá”. ◀



Kolcsár József színművész a Zabhegyező című egyéni előadását mutatja be az Ördögkatlanban

Fotó: Barabás Zsolt

Tábor, nemcsak zseniknek

Azoknak a középiskolásoknak, akiket érdekel az informatika, a weblap-szerkesztés és nem utolsó sorban az internetes játékok, a hetedik alkalommal megszervezett Neumann Táborban a helyük augusztus 1-je és 5-e között, Marosfőn. Az idei rendezvény a szórakozás és a tanulás melegágya lesz, ígérnek a szervezők.

Antal Erika

Változatos programjával, újdonságaival nagy népszerűségnek örvend a diákok körében a Neumann Tábor, amelyet az idén is a Romániai Magyar Középiskolások Szövetsége és a Magyar Ifjúsági Értekezlet hozott tétő alá. A jelentkezés határideje tegnap járt le, és amint Györfi Kingától megtudtuk, az idén is sok résztvevője lesz a tábornak, amelynek témája a 21. századi kommunikáció világa.

A lehetőségekre kíváncsiak

„Bárki jöhet, nem kell ehhez informatikai zseninek lennie, hiszen az alapoktól kezdjük a foglalkozásokat, de aki szeretne intenzívebben elmélyülni a témában, annak is meg lesz adva a lehetőség” – mondta a szervező. Mint hozzátette, ma már nem szükséges a számítógéppel, internethasználatot tanítani a középiskolásoknak, hiszen ezt valamennyien ismerik, inkább a műszaki eszközökre, azok használatára, a lehetőségekre kíváncsiak.

Így tehát megismerkedhetnek a személyes arculatú internet megépítésével vagy az okos telefonok világával, saját videó, hanganyag,



Az informatikában kezdők és haladók egyaránt találnak maguknak elfoglaltságot a táborban

Fotó: neumann.makosz.ro

weboldal szerkesztésével. De ismerkedésre, barátságok elmélyítésére is nagyszerű lehetőség a marosfői tábor, ahol rádiószere-

kesztőkkel, az egyetemről nemrég kikerült fiatalokkal, szakemberekkel is megismerkedhetnek a résztvevők.

A kreatív munka lesz előtérben

A szokásostól eltérően, az idén valamivel korábban, augusztus 1–5. között tartják a tábor, ahová az ország szinte minden részéből jelentkeztek fiatalok. A helyszín Marosfő, az Ezüsfényő Hotel, ahol a szervezők az idén még innovatívabb programokat ígérnek, a száraz előadások helyett a

gyakorlat követ, majd szórakoztató kreatív játékokra nevezhetnek be a résztvevők.

Minden percet ki lehet használni

A program szerint az első nap ismerkedéssel, csoportépítéssel és a tábor további részéhez szükséges informatikai alapismeretek elsajátításával telik. Azt követően délelőttönként előadások, csoportmunkák, workshopok várják a fiatalokat szakmailag jól felkészült vezetők segítségével, majd délután játékok, verse-

Száz szó

Nagynénje sírjába temetett 140 ezer fontot – 651 ezer lejt – egy férfi Nagy-Britanniában, hogy elkerülje az adózást – hiába. Az illető húsz évig akarta a sírban tudni pénzét, megvárva, hogy már ne indulhasson ellene vizsgálat a tavalyi pénzügyi évre vonatkozóan, ám az adóhatóság fülest kapott, a temetőre felügyelő lelkész pedig engedélyezte a kihantolást. A brit adóhatóság a tavalyi pénzügyi évben 5 milliárd fontnyi adózatlan pénzt „talált” – adta hírül a The Daily Telegraph című brit lap. Ha nem is mindenik fogás a halottak matracában volt, akadnak a fentihez hasonló érdekes helyzetek. Ne feledjük tehát, hogy az adóhatóság szeme mindent lát.

(döb)

Röviden

Rossz éve volt a nyomtatott sajtónak

Az elmúlt évben 33 napilap és 143 folyóirat szűnt meg Romániában, írja a *Financiarul*. Az Országos Statisztikai Intézet (INS) jelentése alapján a napi sajtótermékek példányszáma is jelentősen visszaesett, 2009-ben az előző évhez képest 23,9 százalékkal. A folyóiratok sorából 143 lépett ki, így maradt 1389 a piacon, ezek többnyire szaklapok. Az INS adatai szerint abból az 558 kereskedelmi társaságból, amely kiadói tevékenységet is űz, 252 adott ki napi- és nem napilapot is, 271 adott ki folyóiratokat, 35 pedig újságot és folyóiratot is kiadott.

Világpremier Locarnóban

Marian Crișan (*képiünkön*) *Morgen* című filmje is szerepel az idei Locarnói Filmfesztivál versenyprogramjában, írja a *szabadság.ro*. A rendező, akinek ez az első nagyjátékfilmje, 2008-ban Aranypálma-díjat nyert a Cannes-i filmfesztiválon *Megatron* című rövidfilmjével. A román–magyar–francia koprodukcióban készült alkotás egyik főszereplője



Hatházi András, a Kolozsvári Állami Magyar Színház színésze, aki Nelu szerepét játssza, a produkcióban rajta kívül szerepel még Molnár Levente, és egy kisebb jelenetben feltűnik Bíró József is, szintén a kolozsvári színház művészei. A nagyszalontai születésű rendező-forgatókönyvíró filmje Szalontához közel, valahol a román–magyar határvidéken játszódik, és valós történeten alapszik.

Utat mutat az OKOS-konferencia

Második alkalommal ad otthont Marosvásárhely az Online Kommunikációs Stratégiák (OKOS) című konferenciának október 22-én a Perla Hotelben. A szervezők azt ígérnek, hogy többek között olyan kérdéseket tárgyalnak, hogy miként lehet eligazodni az internetes kommunikáció olykor igencsak kusza útvesztőiben, hogyan lehet kedvező képet kialakítani egy cégről az interneten, illetve hogyan lehet virtuális kör-

nyezetben a leghatékonyabban üzenetet továbbítani egy bizonyos célközönség felé. Fontosnak tartják, hogy mindez megfeleljen a közönség igényeinek, ezért az idén jelentős strukturális változásokra számíthatnak a résztvevők, ugyanis sokan jelezték, hogy kisebb számú és hosszabb időtartamú előadásokat szeretnének hallgatni. A tervek szerint az idén kerekasztal-beszélgetések és workshopok is lesznek.

nyek, további workshopok állnak rendelkezésükre. Első nap az internet, második az okos mobilok, míg harmadik nap az írott és az online sajtó jövőjéről lesz szó az előadásokon. A vasárnapi megnyitóra várják a szervezők Moldován József távközlési államtitkárt is.

Esténként szórakoztató programokkal egészül ki a napirend. A tábor egész ideje alatt tart az a civilizációs játék, amely alatt a csapatok felépítik és fejleszthetik saját országaikat és uralhatják a világpiacot. ◀

Hazai filmek hazaiaknak

ÚMSZ

Tizenkét város mozijában vetít ingyenesen román filmeket a Romániafilm Filmforgalmazó Társaság (RADEF). „A román filmek mindenki számára elérhetőek” kampány során július 31. és szeptember 14. között minél több román alkotást juttatnak a hazai moziba, adta hírül a *Mediafax*. A RADAF igazgatója, Marius Iurașcu elmondta, a tervet a mozi karavánt befogadó városok önkormányzatán kívül a Román Nemzeti Filmközpont (CNC) is támogatja. A román mozgóképtermésből Botoșani-ban, Piatra Neamț-on, Buzăuban, Brăilán, Căciulátán, Horezuban, Târgu Jiuban, Vajdahunyadon, Déván és Gyulafehérváron vetítenek, többnyire mozi-terekben, de lesz példa szabadtéri filmnézésre is. Costinești-en és Amaran a városnapok fogadják be a hazai filmek népszerűsítőit. Iurașcu elmondta, hogy a kampányt további harminc városra is ki szeretnék terjeszteni. ◀

A parádénak befellegzett

MTI

A gyász és a megdöbbenés felháborodásba csapott át hétfőre Németországban az elmúlt hét végén Duisburgban történt példátlan katasztrófa után. A szombati, horrorrá változott technozenei fesztivál hétfő délutáni, immár végleges mérlege egyébként 19 halott és 511 sebesült.

Az észak-rajna-vesztfáliai államügyészség gondatlanságból elkövetett emberölés gyanújával vizsgálatot indított ismeretlen tettesek ellen, miközben a szakértők számára nyilvánvalóvá vált: a szervezők súlyos hibákat követtek el, a rendőrség, illetve a biztonsági erők pedig képtelenek voltak fenntartani a rendet. A hagyományos Love Parade helyszíne teljes mértékben alkalmatlan volt az 1,4 millió zenerajongó befogadására, az egykori tehérpályaudvar melletti terület mintegy 300–400 ezer ember biztonságos fogadására lett volna képes. A szó szoros értelmében „legsúlyosabb” biztonsági keresztmetszetet ugyanakkor a terület egyetlen be-, illetve kijára-

tát biztosító, 300 méter hosszú és meglehetősen szűk alagút jelentette, amelyről egyébként hétfőre kiderült: a tűzoltók már 2 évvel ezelőtt figyelmeztettek arra, hogy az alagút súlyos biztonsági kockázatokat rejt magában.

A hatóságok alapos és minden szempontból független vizsgálatot ígértek, és erre szólított fel hétfői ülésén a német kormány is. Miközben megkezdődött a felelősök keresése, a Love Parade technozenei rendezvénynek – legalábbis egyelőre „befellegzett”. A hatóságok ugyanis közölték, hogy a világ legnagyobb „techno táncpartiját” a történelem után nem folytatják tovább. Pedig a hagyományok több mint 20 évesek, az első ilyen fesztivált még a megosztott Berlinben rendezték, amikor a kemény beat rajongói valójában a szeretetet, a béke, a tolerancia és a megértés mellett álltak ki, a rendezvény pedig innen kapta a Love Parade elnevezést. A fesztivál évről-évre látványosabbá és tömegesebbé vált, a résztvevők száma már 1995-ben meghaladta az 1 milliót. ◀

Apróhirdetés

Székelyudvarhely mellett (Agyafalván) kertes ház eladó, részletfizetési lehetőséggel.
Telefon: 0722-627 656



HIRDETÉS

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr.1,
O.P. 33, C.P. 17

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

Tempestini és Pulpea az IRC-ben vigasztalódnának

Autósport

T. J. L.

▶ A Marco Tempestini-Dorin Pulpea alkotta Napoca Rally Academy csapat benevezett az augusztus 5-7. között, a portugál Madeira-szigeten sora kerülő Intercontinental Rally Challenge-versenyre. A Rali Vinho da Madeira az IRC-pontvadászat nyolcadik futamának számít, Tempestiniék pedig a sebeit nyalogatnák rajta, mivel a balszerencse kitartóan üldözi őket a román rali-bajnokságban.

A FIA védnöksége alatt levő Kelet-Európa Kupa (KEK) harmadik futamát július 30. és augusztus 1. között kellett volna lebonyolítani Bulgáriában, de az 5-ös nehézségi fokkal szereplő Hebros Rallyt végül törölték a naptárból. S miután az ob hatodik futamára, a Barcaság-ralira csak augusztus utolsó hétvégéjén kerül sor, a kolozsvári ralások aktív vakációra szavaztak.

„A Hebros Rallyt törölték a versenynaptárból, a következő KEK-futamra pedig csak a Barcaság-rali után kerül sor (Sliven-rali, Bulgária, szeptember 4-5, 10-es nehézségi fok – szerk. megj.). S miután a határon túl sokkal jobban ment nekünk, mint a hazai bajnokságban, s mert nem akartuk a három feladás miatti dühöngéssel tölteni a szabadságot, beneveztünk a Rally Madeira-ra. Egy picit napozunk, egy picit ralizunk. Még sosem vettünk részt Intercontinental Rally Challenge-futamon, minden bizonnyal különleges lesz. Már csak azért is, mert a Rali Vinho da Madeira a legtechnikásabb aszfaltki-gyó, s amúgy Európa legjobb versenyénél, nyilatkoz-

ta az olasz származású ralis. Tempestiniék hullámvölgyben vannak az országos ralibajnokságban, ahol 27 pontjuk csak a nyolcadik helyhez elegendő az összetett pontversenyben. Az idénynyitó brassói Tess Rally 2010-en a Peugeot 207 S2000 a harmadik helyen ért célba, majd az Argeş-ralin a negyedik, azután három feladás következett. A műszaki prob-



A balszerencse kitartóan üldözi a Napoca Rally Academy párosát a román rali-bajnokságban

lémények miatt Marosvásárhelyen, Kolozsváron és Nagyszebenben sem fejezték be a versenyt, s immár 62 hoszszal állnak a bajnokságban 89 ponttal vezető Bogdan Marişca mögött. ◀

Röviden

Gólzapor Nagyváradon

A nagyváradi Ioan Alexandrescu olimpiai-uszodában tegnap megkezdődtek a vízilabdázók 14. FINA Világkupaának küzdelmei. A nyitómérkőzésen az Egyesült Államok 10-6-ra nyert Kína ellen, majd a románok leiskolázták a szerény képességű irániakat: 26-1 (8-0, 8-0, 6-0, 4-1). Kevéssel lapzártá előtt fejeződött be a Horvátország-Szerbia rangadó (eredmény: 10-8), A nap műsorát a Spanyolország-Ausztrália-mérkőzés zárta. A mai program: Horvátország-Kína (15.30 óra), Románia-Ausztrália (17, TVR 1), Egyesült Államok-Szerbia (18.30), Irán-Spanyolország (20).

Kikapott a Brăneşti is

A labdarúgó-Liga 1 negyedik újoncának sem sikerült pontot szereznie a nyitófordulóban: Buzăuban a Gaz Metan 3-2-re nyert a Victoria Brăneşti ellen. A medgyesieknél a duplázó Eric de Oliveira gólpasszt is adott Radu Zahariának, a „házigazdák” részéről Vasile Olariu és Bogdan Oprea volt eredményes. Eric első találata és Olariu gólja büntetőből született.

Cârstea OK, Hanescu KO

A legfrissebb tenisz-világrangsorban 69. Sorana Carstea győzelemmel kezdett a 220 ezer dollárosisztambul WTA-tornán: 7-6 (4), 6-3 az úzbég Akgul Amanmuradovával. A román játékos következő ellenfele a svájci Patty Schnyder és a svéd Johanna Larsson összecsapásának győztese. Cârstea a párosok tornáján is érdekelt, partnere az új-zélandi Marina Erakovic. Már az első fordulóban elbúcsúzott viszont a 450 ezer eurós gstaadi ATP-tenisztornán Victor Hănescu: a 6. helyen kiemelt román játékos a spanyol Daniel Gimeno-Traver győzte le 6-4, 6-4-re.

Doppingolt-e Iszkádi?

Iszkádi Tamás mintájában találtak doppingvizet a magyar kerékpáros országúti bajnokságon június 27-én elvégzett szűrés során. A Magyar Antidopping Csoport szerint az előre be nem jelentett, versenyen történt ellenőrzés során egy sportolónál az A minta analízisét követően pozitív vizsgálati eredmény született. A szövetség tegnap közölte: a Szekszárdi SZKE-t erősítő Iszkádi szolgáltatta a pozitív mintát, ami önmagában nem jelenti a doppingvizség megállapítását, a versenyző kérheti a B minta analízisét.

Ingyentábor bajnoknak

Az Ifjúsági és Sporttársaság támogatásával a Román Kosárlabda-szövetség egyhetes ingyenes táborozással kívánja jutalmazni a hat ifjúsági korcsoport bajnokcsapatát.

EHF: sorsoltak a kupákra

Kézilabda

T. J. L.

▶ Az Európai Kézilabdaszövetség (EHF) bécsi székházában sorsoltak a kontinentális kupákra.

A Ferencváros női csapata a szlovák HK Gabor Banovce együttesével találkozik a Kupagyőztesek Európa Kupájának (KEK) harmadik

A női EHF-kupában a második fordulóban kapcsolódnak be a magyar és román résztvevők. A Vác a lengyel Vistal Laczpol Gdyniával, a Békéscsaba pedig a szlovén RK Olimpijával csap össze, előbbi idegenben, utóbbi hazai pályán kezd. A Zilah hazai közönsége előtt kezd a luxemburgi HB Dudelange-val, a Dunarea Braila pedig idegenben a belga Femina Wide-



A Fradi női csapata (fehér mez) a KEK harmadik fordulóját várja

fordulójában, ugyanazon körben a Tomis Constanta a portugál Madeira Andebol és a görög Sztrvolosz selejtezőgyőztesével játszik. Az első mérkőzésre november 13-án vagy 14-én kerül sor, a visszavágóra pedig egy héttel később.

A férfiaknál a KEK harmadik fordulójában a Balatonfüredi KSE a moldovai HC Olimpus-85-USEFS együttesével csatázik először saját közönsége előtt, majd vendégként november 20-21-én, illetve egy héttel később. Ebben a körben kapcsolódik be a Resicabányai UCM is, amely, először hazai pályán, a lengyel Wisla Plockkal mérkőzik.

vel. A mérkőzésnapok: október 16-17. és október 23-24.

A férfi EHF-kupa második fordulójában az Energia Lignitul Pandurii a Bajnokok Ligája második selejtezőcsoportjának második helyezettjével játszik, október 2-án vagy 3-án Targu Jiuban, egy héttel később pedig idegenben. A kvartettben a macedón Metarlurg Szkopje, az ukrán ZTP Zaporozse, a fehérorosz Dinamo Minszk és a portugál Porto Vitalis vív körmérkőzést, amelynek győztese ott lehet a C jelű BL-csoportban.

Az EHF-kupa harmadik fordulójában bekapcsolódó Tatabánya és Dunaferr ellenfelét október 12-én sorsolják ki Bécsben. ◀

Liga 1: indulatok a pályán

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Nem kímélték egymást a csapatok a labdarúgó-Liga 1 2010-2011-es idényének kezdetén, sok sárga lap és négy kiállítás, továbbá öt tizenegyes árulkodik a kemény rajtról.

Nyitóforduló, a számok tükrében

Az immár hagyományosan négy napra kiterjedő nyitófordulóban egyetlen hazai siker született, a Vaslui elleni sima sikerrel a Rapid az első élvonalas. Mind a négy újonc ballábbal kezdett hazai pályán, a Sportulnak és a Vásárhelynek pedig tiszteletgólra sem tellett erejéből. Az ötödik vendégsiker a Dinamoé. Nem remekeltek a 2009-2010-es bajnokság dobogószói, a címvédő Kolozsvári CFR 1907 halovány játékkal remizett a Craiova vendégeként, az ezüstérmes Urziceni sem tudott nyerni a „pandúrok-nál”, a Vaslui pedig simán kikapott a Rapidtól. Temesváron minden volt, két-két gól, egy tizenegyes, hat sárgalap és egy-egy kiállítás. A galaci Laurențiu Iorga

lőtte az idény első gólját, a steauás Bogdan Stancu pedig a tizediket. Az első fordulóban 19 alkalommal zördültek a hálók, mind az öt büntetőt értékesítették. A sárga lapok száma 42 (24-et a vendégek játékosai kaptak), az első négy kiállított labdarúgó pedig Milanov (Vaslui), Contra (Temesvár), Năstase (Gloria) és Majernik (Brassó).

Kereszttüzben a sípmesterek

Bár főnökük, Vasile Avram és a szakszövetség többi illetékesei is figyelmeztették őket, a játékvezetők nem voltak a helyzet magaslatán. Targu Jiuban Radu Petrescu szabályos hazai gólt érvénytelenített az utolsó másodpercekben, így a 0-0 az Urziceni-t mentette meg. Alexandru Tudort a craioviaiak állították falhoz, miután szerintük két tizenegyesről fosztotta meg őket a bajnok CFR 1907 ellen. Temesváron Sebastian Colțescunak esett neki mindkét csapat, a legnagyobb botrány azonban a ploiesti-i mérkőzés után tört ki. A Dinamoval szemben vesztes Astra tulajdonosa azzal fenyegetőzik, hogy bepereli

Alexandru Deaconut, és visszavonja csapatát a bajnokságból. Ioan Niculae Petrescu és Tudor hibáit is idézi, és azzal vádol, hogy bizonyos játékvezetők máris előnyben részesítik a „nagyokat”.

Dragomir aggódik, Becali boldog

Dumitru Dragomir örömmel nyugtázta, hogy 18 csapattal indult újtára a karaván, de fél, hogy idővel többen is „bedobják a törülközőt”. A LPF-elnök azt nyilatkozta egy tévéadónak, hogy információi szerint 12 gárdának is súlyos anyagi gondjai vannak. Amennyiben visszalépés történne, Dragomir nem tartja kizártnak, hogy akár menet közben is, visszatérnek a 16 csapatos bajnoki rendszerhez.

George Becali ismét szárnyal, miután a gyulafehérvári mérkőzésen csapatában nem kevesebb mint tíz romániai játékos jutott szóhoz, nyolc kezdőként, Bikfalvi és Surdu pedig cserként. A Steaua tulajdonosa természetesen ebben az idényben is EL-kupa álmodat dédelget és bajnoki címet vár.

Jenei Imre, a „katonák” jövendőbeli ügyvezető elnöke pozitívan értékelte a Victor Pițurcă eszközölte változtatásait, de úgy véli, hogy gyorsítani kell a játékon. Jenei a három új középpályás játékát emelte ki, s szerinte Păcurar, Răduț és Stoica meghatározó szerepet játszhat a bajnoki címért folyó harcban. ◀

A második forduló műsora

Pénteken: Gloria - Astra (18 óra, Gsp TV), Vaslui - Marosvásárhely (20.30, Digi Sport). Szombaton: Oțelul - Pandurii (18, Gsp TV), Steaua - Craiova (20, Digi Sport), Urziceni - Rapid (22, Antena 1). Vasárnap: Gaz Metan - Temesvár (17, Gsp TV), Brassó - Kolozsvári U (19, Digi Sport), Dinamo - Sportul (21, Digi Sport). Hétfőn: CFR 1907 - Brăneşti (20.30, Gsp TV).